

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

โดย
นายอนุพงษ์ ตาบสกุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

GUIDELINES OF THE CLASSROOM BASED INTERNAL SUPERVISION FOR
IMPROVING LEARNERS' QUALITY OF BANKHAWITTAYA SCHOOL UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE RATCHABURI

By
MR. Anupong TABSAKUL

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

630620086 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

นาย อนุพงษ์ ตาบสกุล: แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนา
คุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี 2) แนวทาง
การพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ประชากรคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ราชบุรี จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบถามความความคิดเห็น (Opinionnaire) เกี่ยวกับการ
การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต
จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติกรนิเทศ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา
และความต้องการ 4) ด้านการประเมินผลและรายงานผล 5) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียน
บ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี 1) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายใน
โรงเรียนรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ 2) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการ
นิเทศภายในโรงเรียนนำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) กำหนดให้จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เข้าใจถึง
ขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับ
การสร้างสื่อและเครื่องมือเทศต่าง ๆ 5) กำหนดให้มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือ
การนิเทศเพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติกรนิเทศ 6) กำหนดให้มีการนิเทศ
ภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 7) ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงานนิเทศ
ภายในที่ผ่านมาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 8) ประชุมครูและบุคลากร เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค
และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

630620086 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : THE CLASSROOM BASED INTERNAL SUPERVISION

MR. Anupong TABSAKUL : GUIDELINES OF THE CLASSROOM BASED INTERNAL SUPERVISION FOR IMPROVING LEARNERS' QUALITY OF BANKHAWITTAYA SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE RATCHABURI Thesis advisor : Assistant Professor Nuchnara Rattanasiraprapha, Ph.D.

The purposes of this research were to know 1) Action of the classroom based internal supervision for improving learners' quality of BankKhaWittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi. 2) Guideline development of The classroom based internal supervision for improving learners' quality of BankKhaWittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi. The population of this research consisted administrator and teacher in BankKhaWittaya school under the secondary educational service office Ratchaburi of 41. Research instruments is Opinionnaire on the classroom based internal supervision for improving learners' quality. The statistics used in the data analysis were Frequency, Percentage, Arithmetic mean, Standard Deviation, and Content Analysis.

The research findings were as follows:

1. Action of the classroom based internal supervision for improving learners' quality of BankKhaWittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi, were at the high level. The arithmetic mean ranking from the highest to lowest were as follows; 1) Supervision operations, 2) Supervision planning, 3) Study of current conditions, problems and needs, 4) Evaluation and reporting and 5) Creation of media and supervision tools.

2. Guideline development of the classroom based internal supervision for improving learners' quality of BankKhaWittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi were as follows; 1) Support and encourage the supervision committee to seriously and systematically collect supervision management problems within the school, 2) Support and encourage the supervision committee within the school adopt the policy of the Ministry of Education and Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi as a guideline for planning supervision within the school, 3) Direction a supervision manual within the school. to understand the scope of supervision within the school, 4) Support and encourage the supervision committee within the school have developed knowledge of media creation and supervision tools, 5) Direction experiments with media and supervision tools. evaluate the use of media and supervision tools, 6) Direction Internal supervision is required at least 2 times per semester. explain to teachers the benefits and importance of internal supervision and explain the disadvantages that will occur if there is no internal supervision, 7) Allow teachers and personnel to participate in the supervision evaluation whether the past internal supervision operations have achieved the goals set or not. 8) Meeting teachers and personnel to analyze problems, obstacles and suggestions for improving supervisory work inside the school for the development of supervision in the future.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์ และคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุน และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัย และให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ นายอนันต์ ตาบสกุล นางน้ำอ้อย ตาบสกุล บิดา มารดา ของผู้วิจัย และนายอนุศักดิ์ ตาบสกุล พี่ชายของผู้วิจัย ผู้ซึ่งให้ทุกสิ่งที่ดีงาม ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจอย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณ และกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ได้ให้ความรัก ความเมตตา ความรู้ คำแนะนำ กำลังใจ และมิตรภาพอันงดงาม ตลอดระยะเวลาในการจัดทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้

นาย อนุพงษ์ ตาบสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
การนิเทศภายในโรงเรียน.....	13
ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	13
ความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	20
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน.....	23
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	25

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน	32
แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	40
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ..	54
ข้อมูลทั่วไป.....	54
ข้อมูลบุคลากร.....	57
ข้อมูลนักเรียน	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
งานวิจัยในประเทศ.....	59
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
สรุป.....	66
บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย	67
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	67
ระเบียบวิธีวิจัย	68
แผนแบบการวิจัย.....	68
ประชากร	69
ตัวแปรที่ศึกษา	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	81
สรุป.....	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	83

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี.....	85
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี	108
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
สรุปผลการวิจัย.....	113
การอภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะ	121
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	121
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	122
รายการอ้างอิง	123
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย	128
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	130
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	134
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	136
ประวัติผู้เขียน.....	146

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา จำแนกตามตำแหน่งและการศึกษา	57
ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ	58
ตารางที่ 3 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตารางที่ 4 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวม	86
ตารางที่ 5 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	88
ตารางที่ 6 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการวางแผนการนิเทศ	94
ตารางที่ 7 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	98
ตารางที่ 8 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	102
ตารางที่ 9 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการประเมินผลและรายงานผล	105

บทที่ 1

บทนำ

สภาพการณ์ในปัจจุบันสังคมโลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ได้มีวิวัฒนาการและความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีระดับสูง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดการแข่งขันในทุกด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาคน และประเทศชาติให้พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างศักยภาพให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จึงมีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีสู่การปฏิบัติในระยะยาว โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา¹ ทั้งนี้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลตามความถนัด ความต้องการและความสนใจ โดยการให้การศึกษาและการเรียนรู้ที่ครอบคลุมคนทุกช่วงวัย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญร่วมกันของรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา

¹สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579** (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), ก.

ทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกช่วงวัย เพื่อสร้างและพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพ² อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 7 ว่าด้วยเรื่องครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในมาตรา 52 กำหนดไว้ดังนี้ กระทรวงต้องส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมมีความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง³ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ประกาศให้ ปี 2562 เป็นปีทองแห่งการนิเทศภายในโรงเรียน ปีแห่งการขับเคลื่อนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยการส่งเสริม สนับสนุน ชี้แนะ ช่วยเหลือให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน⁴ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนในประเทศต้องได้รับ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตราที่ ๕๔ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ อีกทั้งจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ

²เรื่องเดียวกัน, 108.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545** (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2545), 8.

⁴หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน** (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562), 4.

สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ⁵ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา⁶ กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แนวคิดที่ว่า การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี⁷ ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญและทำความเข้าใจกระบวนการนิเทศตามลำดับขั้นตอน ทำให้เกิดการพัฒนาคณาจารย์ภายในโรงเรียน และส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน

⁵รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, "ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560): 14.

⁶พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, "ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 28.

⁷หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน** (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562), 6.

ปัญหาของการวิจัย

เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ส่งผลให้ในปีการศึกษา 2564 โรงเรียนต้องจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ตลอดปีการศึกษา ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางด้านการปฏิบัติน้อยลง ทำให้การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การประเมินผลการเรียนรู้จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำผลไปพัฒนานั้นยังไม่หลากหลาย ดังนั้นโรงเรียนต้องส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคำนวณด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนออกแบบสร้างสรรค์นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และผลการทดสอบระดับชาติลดลงอีกด้วย โดยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านควายวิทยา พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกวิชา และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกวิชาเช่นกัน และเมื่อทำการเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 กับผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 ในระดับโรงเรียนนั้น พบว่า ผลการทดสอบในปีการศึกษา 2564 ต่ำกว่าผลการทดสอบในปีการศึกษา 2563 ทุกรายวิชาอีกด้วย และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านควายวิทยา พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกวิชา และคะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และเมื่อทำการเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 กับผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 ในระดับโรงเรียนนั้น พบว่า ผลการทดสอบในปีการศึกษา 2564 วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าผลการทดสอบในปีการศึกษา 2563 อีกด้วย^๑

^๑โรงเรียนบ้านควายวิทยา. "รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564." 30 เมษายน 2565.

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นชัดเจนว่า โรงเรียนบ้านควายวิทยา มีความจำเป็นต้องพัฒนาด้านการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คือ การนิเทศภายในโรงเรียน เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นการช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงตามลำดับ และด้วยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ทำให้ต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนในรูปแบบออนไลน์ ส่งผลให้การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านควายวิทยานั้นไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงต้องมีการพัฒนาและดำเนินการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้บริหารหรือผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียนจะต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือครูมากขึ้น ให้คำปรึกษา คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยช่วยให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อไปพัฒนาการเรียนสอนและแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จากรายงานการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านควายวิทยานั้น ถึงแม้ว่าภาพรวมจะอยู่ในระดับยอดเยี่ยม แต่กระบวนการนิเทศของโรงเรียนก็ยังมีจุดอ่อนที่ควรพัฒนา เช่น การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ คณะกรรมการการนิเทศภายในของโรงเรียนควรต้องมีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม เพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือนิเทศ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติจริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านควายวิทยาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

คำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีคุณภาพและมาตรฐาน ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีตามแนวคิดของ ลูเนนเบิร์กและออร์สไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ที่กล่าวว่า โรงเรียนเป็นระบบของสังคมที่เป็นทางการ (Formal organization) ดังนั้นการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพจึงต้องประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation process) และ ผลผลิต (Output) ทั้งนี้จะมีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) รวมถึงข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่ชี้ให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานของโรงเรียน ว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใด มาเป็นกรอบของการวิจัย⁹

⁹Fred C. Lunenburg and Allen C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6 ed. (Belmont CA: Wadsworth Cengage Learning, 2012), 21-22.

การนิเทศภายในโรงเรียน มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู หรือมุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และเกิดทักษะเพียงพอในการพัฒนาการเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ สจัด อุทรานันท์ ได้เสนอกระบวนการนิเทศสำหรับการศึกษาในสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDRE” ดังนี้ 1) การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น 2) ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไรและจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง 3) การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร) 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กันขณะที่ผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้ 5) การประเมินผลผลิตกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating - E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินงานผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล ก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งใหม่อีกครั้ง สำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่น่าพอใจหรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานใหม่ทั้งหมด สำหรับกรณีที่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผล ควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์

หาจุดที่ควรพัฒนาใหม่¹⁰ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ให้แนวทางการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานนิเทศ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระที่จำเป็นในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ 2) จัดทำข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลแต่ละโรงเรียน 3) วางแผนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนที่ต่างกัน) 4) ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกแบบรอบด้าน และ มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการนิเทศ ทั้งด้านการจัดหลักสูตรเทียบเคียงมาตรฐานสากล การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา การแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนเชิงรุก การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล 5) จัดให้มีทีมนิเทศเฉพาะกิจ ติดตาม และประเมินผล (Coaching Team) เพื่อนิเทศให้ความช่วยเหลือและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียน 6) จัดอบรมพัฒนาครูเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรที่มุ่งยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล 7) จัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลแหล่งเรียนรู้รวมถึงการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก ตลอดจนนำเสนอแนวทางการประสานเชื่อมโยงเพื่อการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน 8) พัฒนาดตนเองเพื่อการเป็นหน่วยประสานเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนมาตรฐานสากลกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือในการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ระดับประเทศ และต่างประเทศ 9) จัดเวทีการแข่งขันความสามารถและการสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก 10) จัดให้มีสารสนเทศด้านศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน 11) จัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เชื่อมโยงข้อมูลและประชาสัมพันธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

¹⁰ สจัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม, 2537), 85.

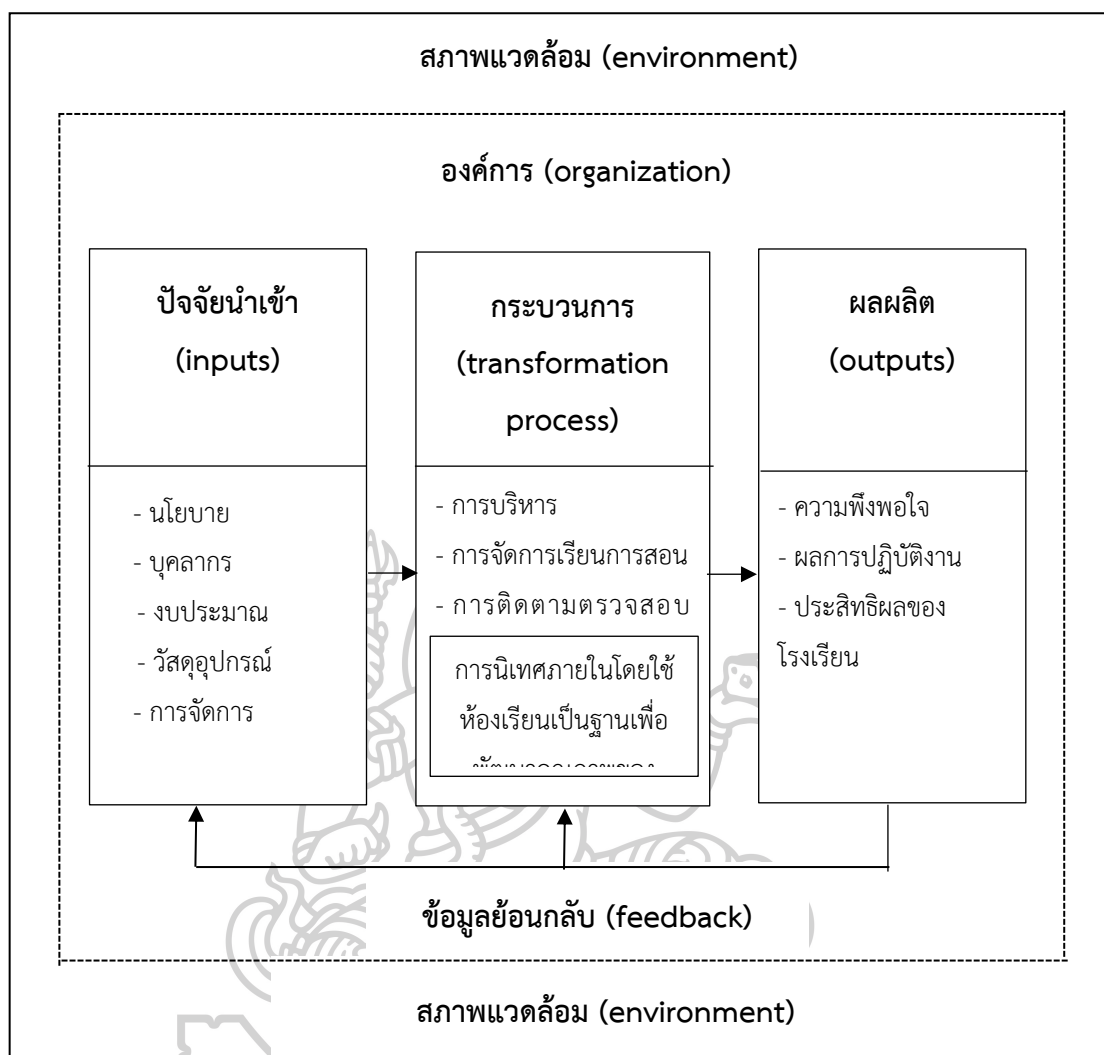
และการนิเทศ ติดตามผล ผ่านระบบ ICT 12) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากล แก่โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ และหลากหลายช่องทาง¹¹ และหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมีแนวทางการดำเนินการในระดับโรงเรียนดังนี้

- 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- 2) การวางแผนการนิเทศ
- 3) การสร้างสื่อและ เครื่องมือนิเทศ
- 4) การปฏิบัติการณ์นิเทศ
- 5) การประเมินผลและรายงานผล¹² ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

¹¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา** (กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย , 2553), 17-19.

¹²หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการนิเทศ ภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน** (กรุงเทพมหานคร: หน่วย ศึกษานิเทศก์, 2562), 23-28.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and practices**, 6thed. (Belmont CA: Wadsworth, 2012), 21-22.

: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน** (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562), 23-28.

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะการดำเนินการในระดับโรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล

วางแผนภูมิที่ 2

การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ
4. การปฏิบัติการนิเทศ
5. การประเมินผลและรายงานผล

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562), 23-28.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน หมายถึง การนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยเน้นการบูรณาการโครงการต่าง ๆ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เฉพาะการดำเนินการในระดับโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล

โรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 252 หมู่ 1 ถนนชัยป่าหวาย – โป่งกระทิง ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษา การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ โดยค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า supervision ซึ่งประกอบด้วย super และ vision คำว่า Super หมายถึง ดีมาก วิเศษ vision หมายถึง การเห็น การมอง การดูพลังในการจินตนาการ ฉะนั้น Supervision หมายถึง การมองเห็นที่ดีมาก เห็นโดยรวม การดูจากที่สูงกว่า การมองจากเบื้องบน การมีโลกทรรศนะกว้างขวางกว่าหรือผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ คือ ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แจง ปรับปรุง เพื่อช่วยเหลือให้บุคลากรได้ความรับผิดชอบ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วหรือเผชิญอยู่ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศ ผู้วิจัยจึงนำเสนอความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน จากแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

จากการที่ได้ศึกษาความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน มีนักวิชาการได้ให้นิยามความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้หลากหลายดังนี้

แฮร์ริส (Harris) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การกระทำร่วมกันของบุคคลเพื่อจุดมุ่งหมายในการคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน

ของโรงเรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง ส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักของการสอนของโรงเรียน นั่นก็คือการนิเทศการศึกษาทำให้เกิดผลต่อผู้เรียนโดยผ่านบุคคล¹³

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา¹⁴

จันทรานี สงวนนาม ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง การดำเนินการภายในสถานศึกษาซึ่งดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูตลอดจนบุคลากรร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน¹⁵

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการที่อาศัยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ภายใต้การนำของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จนบุคลากรทุกฝ่ายสามารถนำตนเองในการปฏิบัติงานได้ และก่อให้เกิดผลขั้นสุดท้ายคือการศึกษาของผู้เรียนก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรงที่ต้องรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบายของโรงเรียน การนิเทศภายในจึงเป็นการจัดระบบการนิเทศ (System Supervision) ที่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกระทำกับครูผู้สอนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน¹⁶

¹³Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education*, 3 ed. (New jersey: Prentice-Hall, 1985), 311.

¹⁴ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, *การบริหารงานวิชาการ* (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2556), 223.

¹⁵จันทรานี สงวนนาม, *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: บัค พ้อยท์, 2557), 153.

¹⁶ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 207.

จอมพงศ์ มงคลวนิช ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ทางสถานศึกษาคาดหวังไว้¹⁷

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง การสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของโรงเรียนว่า โรงเรียนสามารถบริการจัดการภายในโรงเรียนจนถึงเป้าหมายสุดท้าย คือ คุณภาพผู้เรียนที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง¹⁸

จากความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเน้นการให้บริการ การให้ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้าน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ

¹⁷จอมพงศ์ มงคลวนิช, การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์, 2561), 131.

¹⁸หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562), 7.

ความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ เป็นการช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

บริกส์และจัสต์แมน (Briggs and Justman) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้ 1) สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสังคมด้วย ศึกษานิเทศก์หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศจึงต้องเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2) ความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง เกิดความคิดใหม่อยู่ตลอดเวลา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีครูที่จะต้องติดตามศึกษาให้มีความรู้ใหม่อยู่เสมอ แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ในงานสอนมีอยู่มาก ศึกษานิเทศก์หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศจึงต้องรับผิดชอบในเรื่องนี้ 3) การศึกษา คือ ความเจริญงอกงามถ้าหยุดนิ่งคือหมายถึงความล้มเหลว การนิเทศการศึกษาจะเป็นกระบวนการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เพราะการนิเทศเป็นกระบวนการกลางที่ประสานประโยชน์นโยบายสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมหรือการกระทำที่สุดและเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารที่ชาญฉลาดนำไปใช้ประโยชน์ในการคิดริเริ่มงานพัฒนา งานติดตามงาน และสร้างขวัญกำลังใจ 4) ความจำเป็นในการรักษามาตรฐานทางการศึกษา ศึกษานิเทศก์หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศ เป็นผู้ดูแลด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษาให้ดำเนินไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่หน่วยเหนือกำหนด 5) การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคคลที่ประกอบอาชีพครูได้รับการศึกษาต่อระหว่างการประกอบอาชีพ การศึกษาดังกล่าวส่งผ่านทางศึกษานิเทศก์หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศ ศึกษานิเทศก์หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศจะเป็นผู้ประสานให้ครูได้รับการฝึกฝนทางทักษะและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพของตนเองอยู่ตลอดเวลา 6) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นในการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่างกัน อีกประการหนึ่งการศึกษาได้ขยายตัวไปอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ต่างก็ต้องอาศัยความช่วยเหลือทั้งนั้น 7) การนิเทศภายในโรงเรียนล้วนมีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครูและนักเรียน แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง 8) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน เนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ และจะต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจสละเวลาได้มากเพียงพอต่อการเตรียมการสอน การนิเทศภายใน

โรงเรียนจึงสามารถลดภาระของครูได้ในกรณีดังกล่าว 9) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ ทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษา ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และการอภิปรายจากการค้นพบของการวิจัยมีความจำเป็นต่อการเจริญเติบโตดังกล่าว 10) การนิเทศภายในโรงเรียน มีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตยและสามารถให้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่อยู่ในกระบวนการศึกษา 11) การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับให้ดำเนินงานไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้ว 12) การนิเทศภายในโรงเรียนลดการกระทำผิด กล่าวคือผู้นำองค์กรจะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานก่อนที่จะอยู่ในสภาพสายเกินแก้¹⁹

อัญชลี โพธิ์ทอง ได้กล่าวว่า การนิเทศทุกระดับเป็นภารกิจที่สำคัญ สำหรับผู้รับผิดชอบทางการศึกษา และเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แม้ว่าจะมีครูที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาสู่ระบบการศึกษา ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้อื่นเข้ามาช่วยเหลือ แนะนำ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาได้ การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาด้วยเหตุผลที่ว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (social change) เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม การปรับหลักสูตร การปรับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องติดตามให้มีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงต้องนำการนิเทศเข้ามาช่วยทางด้านมาตรฐานการศึกษา (standardization) ต้องอาศัย ผู้ชำนาญการ ผู้มีความรู้ความสามารถ ช่วยนิเทศให้ความรู้แก่ครูประจำการให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย²⁰

สุทธนู ศรีไสย์ กล่าวว่า การให้การศึกษาระบบโรงเรียนเป็นหน้าที่ของโรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีภาระเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักเรียนมาก จึงไม่มีโอกาสที่จะพัฒนาได้ทันกับวิวัฒนาการด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งโรงเรียนยังไม่พร้อมทางด้านบุคลากร ครูมีความต้องการที่จะทราบถึงเทคนิคใหม่ ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน

¹⁹Thomas H. Briggs and Joseph Justman, **Improving Instruction Through Supervision: A Revision of Improving Instruction** (New York: Literary Licensing, 2012), 17-19.

²⁰อัญชลี โพธิ์ทอง, **การนิเทศการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556), 69.

เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทางหนึ่งที่น่าจะทำได้คือ การนิเทศภายในโรงเรียน ดังนั้นการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนอยู่ 2 ประการ คือ

- 1) ให้คำแนะนำส่งเสริมประสิทธิภาพของการศึกษา
- 2) ให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยผู้นิเทศจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร สร้างความสามัคคีอันดีต่อกัน ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการทำงานของครูให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและทักษะเพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอันจะส่งผลต่ออัตราระดับคุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ดังนั้นประโยชน์ที่ครูจะได้รับจากการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน คือ

- 1) การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าครูยังคงมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในห้องเรียน ครูก็จะเป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบและจะมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานทุกด้าน
- 2) การนิเทศสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ครูสามารถมองเห็นด้วยตนเองว่าตนเองนั้นประสบผลสำเร็จในการสอนได้มากน้อยเพียงใด และการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนของครูส่วนมากจะเกี่ยวข้องอยู่กับวิธีการควบคุมมากกว่าการจัดการ ดังนั้นในการควบคุมสิ่งใดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องเรียน ครูจะต้องมีอำนาจอย่างแท้จริง จึงจะสามารถควบคุมสิ่งนั้นได้เหมาะสมกับสถานการณ์และสามารถมองเห็นความสามารถของตนเองได้อย่างชัดเจน
- 3) การนิเทศช่วยให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกตการทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์การสอนและรับเอาวิธีการสอนใหม่ ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย
- 4) การนิเทศช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน ครูแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาการสอนอย่างกว้าง ๆ ภายในโรงเรียน การวางแผนฝึกหรือให้บริการเสริมวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการกระตุ้นให้ครูผู้สอนทำงานวิจัยเกี่ยวกับชั้นเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูกับกลุ่มเพื่อนครูจะชี้ให้เห็นความสามารถในการควบคุมและจัดการความน่าเชื่อถือและความเป็นนักวิชาการของครูคนนั้นได้เป็นอย่างดี
- 5) การนิเทศจะเป็นกระบวนการท้าทายความสามารถของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรมที่สูงขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติงานครูผู้สอนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับซึ่งเป็นผลมาจากการประเมินผล ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นข้อดี

และขอเสียของการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวคิดหลายแนวทางที่จะใช้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำนายและช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงนามธรรมของครูให้สูงขึ้นได้อีกด้วย²¹

วนิดา ฉัตรวิรามคม ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1) การปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะการทำงานของครูในสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและเทคโนโลยีด้านดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 2) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การนิเทศจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้นก็คือโรงเรียนหรือสถานศึกษา 3) การเจริญก้าวหน้าของศาสตร์วิชาความรู้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ 4) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับว่าสามารถพัฒนาได้ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จ ลุล่วง 5) การจัดการศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา 6) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาการทำงานของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง 7) ครูยังต้องได้รับการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม 8) การพัฒนาครูให้ทันสมัย การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ²²

²¹สุทฤษฎี ศรีไสย์, **หลักการนิเทศการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), 12.

²²วนิดา ฉัตรวิรามคม, **การนิเทศและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557), 11-12.

สรุปได้ว่า การนิเทศมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูหรือมุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและเกิดทักษะเพียงพอในการพัฒนาการเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

จากการที่ได้ศึกษาจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน มีนักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้หลากหลายดังนี้

กรองทอง จิตรเดชากุล ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติกรนิเทศภายในโรงเรียนได้
2. เพื่อพัฒนาความสามารถของครู
3. เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ และสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีจัดการเรียนรู้
4. เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ²³

รุ่งชัชดา พรवेशชาติ ได้กล่าวว่าจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียนมีหน้าที่ ที่จะทำให้โรงเรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของโรงเรียน ภารกิจของศึกษานิเทศก์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์จำเป็นต้องพัฒนาตนเองมิใช่เน้นแต่เรื่องเทคนิคการสอน และคิดค้นระเบียบวิธีการสอนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียนรอบด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม²⁴

คณะกรรมการคุรุสภา ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า มีจุดมุ่งหมายตามวิธีปฏิบัติงาน 4 ประเภท ดังนี้

²³กรองทอง จิตรเดชากุล, *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: ชาราอักษร, 2556), 16.

²⁴รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, *การนิเทศการศึกษา* (สงขลา: นำศิลป์โฆษณา, 2557), 40.

1. การนิเทศเพื่อการแก้ไข (correction) เป็นการนิเทศที่เกิดจากการพบข้อผิดพลาดและบกพร่องก็ให้หาทางช่วยแก้ไขโดยวิธีการต่าง ๆ

2. การนิเทศเพื่อป้องกัน (preventive) เป็นการนิเทศที่พยายามหาวิธีการต่าง ๆ มาจัดดำเนินงานเพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

3. การนิเทศเพื่อก่อ (construction) เป็นการนิเทศที่พยายามที่จะกระทำในทางที่เหมาะสมเพื่อความเจริญเติบโตในอนาคต เช่น การใช้ระเบียบวิธีสอนที่ดีเป็นประจำช่วยให้กำลังใจช่วยกระตุ้นให้ครูทำงานด้วยความกระฉับกระเฉง

4. การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ (creation) การนิเทศที่พยายามคิดสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา²⁵

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พัฒนาปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีประสิทธิผล

2. เพื่อช่วยเหลือผู้สอนให้เข้าใจหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรในแต่ละระดับชั้นสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3. เพื่อพัฒนาบุคลากรโดยการประชุม อบรม สัมมนา และปฏิบัติการเพิ่มพูนความรู้และทักษะอยู่เสมอ

4. เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้สอน ให้ผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาการเรียนการสอน เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

5. เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การปรับตัวของผู้สอนและผู้เรียน เช่น การทำศึกษารายกรณีสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหา จัดการแนะแนวในโรงเรียน อบรม ควบคุมความประพฤติ จัดบรรยากาศทางการเรียน เป็นต้น

6. เพื่อแบ่งเบาภาระ ความรับผิดชอบให้บุคลากรแต่ละฝ่ายรับผิดชอบร่วมกันและทำหน้าที่แทนกันได้ เช่น หัวหน้ากลุ่มวิชาทำหน้าที่นิเทศแทนผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ

²⁵ คณะกรรมการคุรุสภา, **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2557), 57.

7. เพื่อแนะนำผู้สอนใหม่และการจัดการปฐมนิเทศผู้สอนในการเริ่มต้นเปิดเรียน เพื่อตกลงทำความเข้าใจ ทบทวนนโยบายการดำเนินงาน หาแนวทางปรับปรุงพัฒนาทั้งงานหลักและงานสนับสนุน

8. เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์ความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการศึกษาและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

9. เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน คือ คุณภาพของผู้เรียน โดยเน้นกระบวนการให้มากกว่า นอกเหนือจากการกวดขันแต่เพียงผู้เรียนฝ่ายเดียว เป็นการเน้นทั้งระบบของการบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน²⁶

จอมพงศ์ มงคลวนิช ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการช่วยเหลือ และพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน และช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องตลอดจนทำให้เกิดความมั่นใจและความภูมิใจในการปฏิบัติงาน²⁷

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันและเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เป็นการส่งเสริมความรู้ทักษะและพัฒนาวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพการศึกษาอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและโรงเรียน

²⁶ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 216-217.

²⁷ จอมพงศ์ มงคลวนิช, การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์, 2561), 132.

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

จากการที่ได้ศึกษาหลักการนิเทศ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการนิเทศ ไว้หลากหลาย ดังนี้

บริกส์และจัสต์แมน (Briggs and Justman) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักการนิเทศไว้ว่า

1. การนิเทศจะต้องเป็นการส่งเสริมและการสร้างสรรค์
2. การนิเทศต้องเป็นประชาธิปไตย
3. การนิเทศจะต้องเกี่ยวข้องกับข้องอยู่กับการรวบรวมแหล่งวิทยาการเข้าเป็นกลุ่ม มากกว่าที่จะมาแบ่งแยกผู้นิเทศเป็นรายบุคคล
4. การนิเทศควรตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าที่จะเน้น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
5. จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศ คือ การหาทางช่วยเด็กให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา
6. การนิเทศจะต้องแสวงหาแนวทางที่จะส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของครู โดยเฉพาะเกี่ยวกับความถนัดของแต่ละบุคคล
7. การนิเทศจะต้องเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้สึกรับผิดชอบและอบอุ่นใจให้แก่ครูและความสัมพันธ์อันดีในหมู่คณะครู
8. การนิเทศควรเริ่มจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังเผชิญอยู่
9. การนิเทศควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าและความพยายามของครูให้สูงขึ้น
10. การนิเทศควรเป็นการปรับปรุงและส่งเสริมเจตคติและข้อคิดเห็นของครูให้ถูกต้อง
11. การนิเทศควรเป็นไปอย่างง่าย ๆ และไม่มีพิธีรีตอง
12. การนิเทศควรใช้เครื่องมือและกลวิธีง่าย ๆ
13. การนิเทศควรตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล
14. การนิเทศควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและสามารถประเมินผลได้โดยตนเอง²⁸

²⁸ Thomas H. Briggs and Joseph Justman, **Improving Instruction Through Supervision: A Revision of Improving Instruction** (New York: Literary Licensing, 2012), 410.

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ กล่าวว่า ผู้นิเทศต้องยึดหลักการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแนวปฏิบัติขณะทำการนิเทศ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ มีดังนี้

1. ควรมีการบริหารเป็นระบบและมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
 2. ต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
 3. เป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
 4. เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีการแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร
 5. เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์ มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้
 6. เป็นการสร้างความผูกพันและความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
 7. เป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สึภาคภูมิใจว่าเป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ และสามารถพัฒนาได้²⁹
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวว่า หลักการนิเทศการศึกษาเป็นศาสตร์ที่มีหลักการที่ถูกเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาได้อย่างดี ในการกระทำและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับหลักการทางปรัชญาแห่งชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดเป้าหมายและแรงจูงใจในการกระทำ พฤติกรรมของแต่ละบุคคล ในการนิเทศการศึกษาเป็นการรวบรวมหลักการและพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนการสอนและในการศึกษา ซึ่งถูกควบคุมโดยเป้าหมาย หลักการ ธรรมชาติ และความจริงของสถานการณ์ให้ห้องเรียนซึ่งในหลักการก็จะเป็นแนวทางในการกระทำของบุคคลในอนาคต ซึ่งหลักการถูกรวบรวม

²⁹ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ, การจัดและบริหารงานวิชาการ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557), 36.

จากข้อเท็จจริงประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทำให้เกิดเทคนิควิธีการในการนิเทศในการแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาต่อไป³⁰

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เน้นกระบวนการสร้างประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนได้สร้างสรรค์ความคิดและเจตนาที่ดีต่อกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้นิเทศเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้รับการนิเทศเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยมุ่งส่งเสริมบรรยากาศแห่งความร่วมมือ การสร้างขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานให้เจริญก้าวหน้าตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ในการวางแผนร่วมกัน

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

ในการดำเนินการนิเทศให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จำเป็นต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่เรียกว่า “กระบวนการนิเทศ” เนื่องจากกระบวนการเป็นเทคนิควิธีในการทำงาน ซึ่งกระบวนการทำงานของแต่ละบุคคลก็จะมี ความแตกต่างกัน จากการศึกษากระบวนการนิเทศ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศ ไว้ดังนี้

แฮร์ริส (Harris) ได้เสนอกระบวนการนิเทศในทัศนะของเขาไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) ประเมินสภาพการทำงาน เป็นกระบวนการศึกษาสถานภาพต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลที่เป็นเพื่อนำมาเป็นตัวกำหนดถึงความต้องการจำเป็น เพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษาหรือพิจารณาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

1.2 สังเกตสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ และถี่ถ้วน

1.3 ทบทวนและตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง

1.4 วัดพฤติกรรมการทำงาน

1.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

³⁰ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การนิเทศการศึกษา (สงขลา: นำสิลป์โฆษณา, 2557), 41

2. จัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 2.1 จัดสายงานให้ส่วนประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน
- 2.2 หาวิธีการนำเอาทฤษฎีหรือแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ
- 2.3 เตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน
- 2.4 จัดระบบการทำงาน
- 2.5 กำหนดแผนในการทำงาน

3. ออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 3.1 จัดสายงานให้ส่วนประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน
- 3.2 หาวิธีการนำเอาทฤษฎีหรือแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ
- 3.3 เตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน
- 3.4 จัดระบบการทำงาน
- 3.5 กำหนดแผนในการทำงาน

4. จัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 4.1 กำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ตามความต้องการของหน่วยงาน
- 4.2 จัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงาน
- 4.3 กำหนดทรัพยากรที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับจุดมุ่งหมายบางประการ
- 4.4 มอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละเป้าหมาย

5. ประสานงาน (Coordinating) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคน เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทุก ๆ อย่าง เพื่อจะให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผลสำเร็จ งานในกระบวนการประสานงานได้แก่

- 5.1 ประสานการปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินงานไปด้วยกันด้วยความราบรื่น
- 5.2 สร้างความกลมกลืนและความพร้อมเพียง
- 5.3 ปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด

5.4 กำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วง

5.5 สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

6. นำการทำงาน (Directing) เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสมสามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุดได้แก่

6.1 การแต่งตั้งบุคลากร

6.2 กำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน

6.3 กำหนดระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับเวลาในการทำงาน

6.4 แนะนำและปฏิบัติงาน

6.5 ชี้แจงกระบวนการทำงาน

6.6 ตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน³¹

สังต์ อุทรานันท์ ได้เสนอกระบวนการนิเทศสำหรับการศึกษาในสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDRE” ดังนี้

1. การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

2. ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า ต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งที่เริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

3. การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร)

³¹Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education*, 3rd ed. (New jersey: Prentice-Hall, 1985), 176.

4. การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กันขณะที่ผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้

5. การประเมินผลผลิตกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating - E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินงานผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งใหม่หรือครั้งสำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่น่าพอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานใหม่ทั้งหมดสำหรับกรณีที่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผล ควรที่จะต้องวางแผนร่วมกัน วิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนาใหม่³²

วัชรา เล่าเรียนดี ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศโดยผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. ประชุมวางแผนการสังเกตการสอน กำหนดเรื่องประเด็นที่จะสังเกตวิธีการสังเกต
2. สังเกตการสอนหรือการปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ ควรใช้การสังเกตเชิงคุณภาพ ในแบบต่าง ๆ จะเหมาะสมกว่าวิธีสังเกตเชิงปริมาณ เช่น การสังเกตบันทึกตามประเด็นคำถามที่สนใจ (focused questionnaire) หรือการสังเกตบันทึกแบบย่อ (anecdotal record) หรือแบบผสมผสานระหว่างวิธีสังเกตเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
3. การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสังเกตและทบทวนประเด็นที่จะสังเกตการสอน ครั้งต่อไป
4. ในกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศ ควรมีการประเมินผลการนิเทศทั้งตัวผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เผยแพร่ผลสำเร็จของการนิเทศให้ครูอื่น ๆ ได้ทราบเพื่อจูงใจให้ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อไป³³

ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ ได้เสนอว่า กระบวนการนิเทศเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูศึกษานิเทศก์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน จะต้องจัดให้มีการดำเนินการ

³²สังต์ อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม, 2537), 85.

³³วัชรา เล่าเรียนดี, การนิเทศการสอน, พิมพ์ครั้งที่ 9 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 32.

อย่างมีแผนงานในการทำงาน มีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากรอื่น ๆ สนับสนุนเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการนิเทศมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน มีความ มุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือครู ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยให้การสนับสนุนกิจกรรมทุกด้าน การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนต้องทำเป็นวงจรต่อเนื่องและเป็นกัลยาณมิตร ประเมินโดยมีตรรกษานี้วัดความสำเร็จของการนิเทศการ คือ คุณภาพของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งผู้นิเทศจะต้องมีการสร้างเครื่องมือที่นำไปใช้ในการนิเทศเพื่อทราบผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนของครู และเครื่องมือวัดผลเพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้เป็นตรรกษานี้ตัวชี้วัดความสำเร็จของการนิเทศ โดยการนิเทศต้องมี

1. กิจกรรมการควบคุมการนิเทศ
2. จัดลำดับกิจกรรมของงานนิเทศ
3. การจัดสรรปัจจัยสนับสนุน
4. การประสานงาน
5. การทำงานเป็นทีม

ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการในการนิเทศเป็นสำคัญ³⁴

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และรมย์รัมภา ญัฐธัญอดิรุจ ได้เสนอแบบจำลองกระบวนการทัศนทางการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการนิเทศการศึกษาในทศวรรษใหม่ไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational analysis - S) เป็นกระบวนการศึกษาสภาพต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นการกำหนดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีกระบวนการย่อย ๆ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจะศึกษาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของเรื่องต่าง ๆ การสังเกต เป็นการมองสิ่งรอบข้างด้วยความละเอียดถี่ถ้วน การทบทวน เป็นการตรวจสอบสิ่งรอบตัวด้วยความตั้งใจ การวัดพฤติกรรมการทำงานในการนิเทศครั้งนี้ ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์บริบทของโรงเรียน

³⁴ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ, การนิเทศการศึกษา (ราชบุรี: โรงพิมพ์ศรีอักษร, 2557), 48.

- 1.2 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน
 - 1.3 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของครู การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศการจัดการเรียนการสอน
 - 1.4 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
 - 1.5 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาส
2. การกำหนดนโยบายและการวางแผน (Policy and plan - P) เป็นกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมตามลำดับ ประกอบด้วย
- 2.1 การกำหนดเป้าหมาย
 - 2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 2.3 การกำหนดทางเลือก
 - 2.4 การจัดลำดับความสำคัญของงาน
3. การดำเนินการนิเทศ (Operation-O) เป็นกระบวนการปฏิบัติงานตามโครงการและกิจกรรมที่วางไว้ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้
- 3.1 การแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ
 - 3.2 การมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละกิจกรรม
 - 3.3 การแนะนำการปฏิบัติงาน
 - 3.4 การตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน
 - 3.5 การกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ตรงกับความต้องการของโครงการและกิจกรรม การจัดสรรทรัพยากรไปให้โครงการและกิจกรรมอย่างเหมาะสม
 - 3.6 การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ตามความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง
 - 3.7 การประสานการปฏิบัติงานให้ทีมงานดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3.8 การสร้างความพร้อมเพรียงกันให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด
 - 3.9 การกำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วงเวลาหรืออัตราเร่งในการทำงาน
4. การจัดการความรู้ (Knowledge management- K) เป็นกระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงร่วม รับฟังความเห็นและผลของการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และครูทุกคนในโรงเรียน

การหาวิธีการนำเอาทฤษฎีหรือหลักการไปสู่การปฏิบัติ การจัดระบบการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนา การนิเทศและการตัดสินใจ การจัดระบบสารสนเทศเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

5. การประเมินผล (Evaluation-E) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ผลการประเมินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

5.1 การจัดการประเมินโครงการ

5.2 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

5.3 การพิจารณาผลงานในเชิงปฏิบัติว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด

5.4 การจัดให้มีการวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงงานในโรงเรียน

5.5 การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลแก่ครูผู้มีผลงานดีเด่นหรือเป็นตัวอย่าง

6. การพัฒนาปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อวางแผนดำเนินงานต่อไป (Development- D) เป็นกระบวนการที่นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนา ปรับปรุง ให้เหมาะสม สามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุด ซึ่งมีกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

6.1 การใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการสื่อสารเพื่อการนิเทศ

6.2 การเปิดโอกาสให้ครูนำเสนอผลงานทางวิชาการ

6.3 การนำระบบการประกันคุณภาพมาใช้ควบคู่กับการนิเทศการศึกษา

6.4 การพัฒนางานให้เป็นการปฏิบัติที่ดี (Good practice) หรือ การปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ (Best practice)

6.5 การนำผลการประเมินมาพิจารณาวางแผนดำเนินการต่อไป³⁵

³⁵ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และรมย์รัมภา ญัฐธัญญศิริ, "การวิจัยและพัฒนาแบบจำลอง กระบวนทัศน์ทางการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาที่คัดสรรเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาในทศวรรษใหม่," วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ 10, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 17-18.

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้บริหารนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ครอบคลุมภารกิจต่าง ๆ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

แฮร์ริส (Harris) กล่าวว่า งานนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องดำเนินการ 9 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร (developing curriculum) การออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตร โดยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบุคลากรและสถานที่ มีการจัดทำคู่มือการใช้ และกำหนดมาตรฐานเพื่อพัฒนาแผนการสอนต่อไป
2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (providing materials) ตรวจ จัดหา คัดเลือกวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. การจัดหาบุคลากร (providing staff for instruction) โดยทำการคัดเลือก สรรหามอบหมายงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมกับความรู้และความสามารถของบุคลากร
4. การจัดระบบการสอน (organizing for instruction) จัดทำแผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร เวลา อาคารสถานที่ เพื่อให้เหมาะสมกับการนำหลักสูตรไปใช้
5. การบริการพิเศษแก่นักเรียน (relating special public services) การบริการต่างๆ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน
6. การจัดอบรมครูประจำการ (arranging for in-service education) การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้และส่งเสริมความก้าวหน้าด้านวิชาการให้แก่ครูประจำการ
7. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (developing public relations) แจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการศึกษาให้ชุมชนทราบ ให้ความร่วมมือกับชุมชนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนชุมชน
8. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (providing facilities for instruction) จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอน รวมทั้งการจัดอาคารเรียนและเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เหมาะสม

9. การประเมินผลการเรียนการสอน (evaluating instruction) วางแผนจัดระบบการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนสอนให้ดียิ่งขึ้น³⁶

กลิคแมน กอร์ดอน และรอสกอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross-Gordon) กล่าวว่า การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้นิเทศมีหน้าที่ที่จะช่วยให้ครูได้ประเมิน และปรับเปลี่ยนการสอน การวางแผนงานแต่ละงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นิเทศจะต้องดำเนินการดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง (direct assistance to teachers) เป็นงานเกี่ยวกับการใช้ยุทธวิธีในการช่วยเหลือครูหลาย ๆ วิธี และเพิ่มสัมพันธภาพระหว่างผู้นิเทศและครู เช่น การสังเกตการสอน มีการให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับแก่ครูช่วยในการปรับปรุงการสอน เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้การนิเทศ การให้ความช่วยเหลืออาจจะไม่เกิดประสิทธิภาพจากการช่วยเหลือหากว่าครูนั้นไม่เห็นถึงความสำคัญของการนิเทศ การเสนอให้ความช่วยเหลืออาจทำให้เกิดความไม่พอใจ และส่งผลให้ประสิทธิภาพของกระบวนการช่วยเหลือตกต่ำลงด้วย กลิคแมน กอร์ดอน และรอสกอร์ดอน จึงได้เสนอรูปแบบการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงไว้อีก 6 รูปแบบ คือ 1) การสาธิตการสอน โดยผู้นิเทศหรือครูที่เชี่ยวชาญ สาธิตเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครู 2) การเข้าไปร่วมสอนด้วย โดยผู้นิเทศหรือครูที่เชี่ยวชาญ ช่วยซึ่งกันและกันในการวางแผนการสอน ดำเนินการสอน และประเมินผลการสอน 3) การให้ความช่วยเหลือโดยจัดหาสื่อ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ให้ครู โดยผู้นิเทศให้ความช่วยเหลือ แนะนำเกี่ยวกับเทคนิคและการปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน 4) การให้ความช่วยเหลือในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 5) การให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้ที่ครูให้การเคารพนับถือ เป็นผู้ที่ทำให้เกียรติครูมีความจริงใจที่จะร่วมสร้างความก้าวหน้าในอาชีพให้กับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ไม่เปิดเผยข้อมูลที่ได้รับกับผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด 6) การเฝ้าติดตาม หัวใจของการเฝ้าติดตามคือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้ถูกนิเทศในโรงเรียน การเฝ้าติดตามเป็นการช่วยเหลือโดยตรงอาจได้มาจากการที่มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญสาธิตการสอน การสอนร่วมกัน การสื่อสารที่ดีของครู การสังเกตการณ์สอน

³⁶Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education*, 3rd ed. (New jersey: Prentice-Hall, 1985), 184.

ที่มีคุณภาพ การให้ข้อมูลย้อนกลับหลังนิเทศการสอน และการร่วมอภิปรายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ภายใต้การดำเนินการนิเทศ แบบคลินิกและการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถทำให้ครูช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. การพัฒนากลุ่ม (group development) เป็นงานเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพของทีมงาน โดยมีจัดการประชุมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน รวมทั้งทักษะต่างๆ ฝึกการทำงานเป็นทีม ทำให้ครูมีความใกล้ชิดกัน ผู้บริหารจะต้องพิจารณาบทบาทของสมาชิกก่อนดำเนินการ คือการหาคำตอบว่ามีพฤติกรรมใดบ้างที่เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความพร้อมของสมาชิกแต่ละคนและสมาชิกแต่ละคนเหล่านี้ได้แสดงบทบาทของตนมาแล้วมากน้อยเพียงใด มีบทบาทอะไรบ้างที่เกิดขึ้นมาแล้วและที่ยังขาดอยู่ โดยตระหนักว่าบทบาทที่เน้นงานและเน้นตัวบุคคลคือหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ทุกคนต้องปฏิบัติ กลุ่มที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความกลมเกลียวสามัคคีในกลุ่ม ผู้นำกลุ่มควรมีบุคลิกลักษณะความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารควรรู้จักประกอบในการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ มีวิธีเลือกวิธีการสำหรับการตัดสินใจของกลุ่มอย่างชัดเจน สามารถจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ใช้ความแตกต่างของข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและสามารถปรับเปลี่ยนเลือกรูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมให้กับกลุ่มได้ เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน การทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมนั้นเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทีมงาน ซึ่งผู้บริหารจะต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่ ๆ ให้กับสมาชิกภายในโรงเรียนและช่วยสมาชิกเพิ่มพูนความรู้ความสามารถหรือทักษะการทำงานที่มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างเป้าหมายของกลุ่มด้วยกัน

3. การพัฒนาวิชาชีพ (professional development) เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ด้านวิชาการ วิธีการทำงาน และทัศนคติของครูให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น การพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้ครูมีศักยภาพในการทำงานและปฏิบัติงานได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาครูในการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อปรับปรุงการสอนและการทำงานของครูให้ส่งผลไปสู่นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครู ในการพัฒนาทางวิชาชีพจะเกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และระดับความเครียดนามธรรมของครู เพราะครูมีความแตกต่างกันมากในเรื่องการเอาใจใส่ต่อกิจกรรม การได้รับข้อมูลของครูแต่ละคน ส่งผลต่อการพิจารณาถึงผลกระทบต่อประสบการณ์ของครูจึงช่วยให้เลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับครู

มากยิ่งขึ้น สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูในการพัฒนาทางวิชาชีพ มีดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 2) มีการวางแผนระยะยาว
- 3) หลอมรวมเป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายของโรงเรียน
- 4) การฝึกแนวคิดเชิงรูปธรรม
- 5) การปฏิบัติร่วมกันในกลุ่มย่อย
- 6) การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยกลุ่มเพื่อนครู
- 7) การฝึกทักษะให้มีลักษณะที่คงทนและเป็นทักษะเฉพาะ
- 8) ฝึกทักษะที่ใช้ในการพัฒนา เช่น การทดลอง การสาธิต และการให้ข้อมูล
- 9) การทดลอง กระตุ้น การเสริมแรง
- 10) การมีส่วนร่วมของผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
- 11) ปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมโรงเรียน

4. การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) เป็นงานที่เกี่ยวกับการพิจารณา ทบทวนการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผน เลือกรื้อเนื้อหา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยการดำเนินงานนั้นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีแนวทางปฏิบัติ อย่างชัดเจน เพราะหลักสูตรนั้นถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร ยังรวมถึงการสร้างปรับขยายหลักสูตรที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนให้เหมาะสมกับบุคลากร สถานที่ กำหนดมาตรฐาน สร้างคู่มือการใช้หลักสูตร ตลอดจนการทำประมวลการสอนและโครงการสอน วิชาต่าง ๆ

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) เป็นการศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับ สภาพที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและแสวงหาแนวทางการพัฒนาและแก้ไขการสอน เป็นการปฏิบัติงาน ร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูในการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน หรือปัญหาต่าง ๆ ในห้องเรียน คำแนะนำสำหรับการช่วยเหลือการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน การทำงานกับโรงเรียน โดยการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนำไปสู่การแนะนำเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มคุณภาพของการวิจัย ของครู ลำดับแรกครูต้องได้รับการเตรียมพร้อมขั้นพื้นฐานในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ครู ควรจะได้รับการแนะนำ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลาย ๆ แบบทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้ง ครูยังจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการทบทวนและการเขียนสรุปข้อมูลด้วย ลำดับที่สองต้องไม่มีครูหรือนักเรียนอยู่ในความเสี่ยงด้านวิชาการ ด้านสังคม และความเสี่ยงด้านอารมณ์ สถานการณ์จัดการโรงเรียน ควรจะกำหนดข้อแนะนำด้านจริยธรรมสำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติ ตลอดจนกระบวนการในการ ทบทวนข้อเสนอของการวิจัย เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเป็นไปตามข้อแนะนำ ลำดับที่สามที่มิวิจัยเชิง ปฏิบัติการต้องมีแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุดสำหรับครู คือ เวลาในการวางแผนการวิจัย ปฏิบัติการ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการปฏิบัติตามแผนงาน ลำดับสุดท้ายครูต้องได้รับ

โอกาสในการแลกเปลี่ยนการวิจัยเชิงปฏิบัติในกลุ่มโรงเรียน หรือแม้แต่แลกเปลี่ยนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกับครูจากโรงเรียนอื่น การแลกเปลี่ยนการวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนให้การรับรู้แก่ครู คือรากฐานสำหรับการสะท้อนกลับในกลุ่มครู และทำให้ครูได้แนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาการสอนในชั้นเรียนและในโรงเรียน³⁷

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ให้แนวคิดที่ว่า โรงเรียนถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครูและผู้บริหาร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นตัวกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานการจัดการศึกษาทุกด้าน บุคคลภายนอกโรงเรียนไม่สามารถรับรู้ข้อมูลและสารสนเทศดังกล่าวได้ บุคลากรทุกคนจึงต้องช่วยเหลือร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการแก้ปัญหาและพัฒนางานให้สอดคล้องกับข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ปรากฏ ในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรเป็นการดำเนินงานที่ประสานเชื่อมโยงกันระหว่างเครือข่ายการนิเทศภายนอก และบุคลากรหลักภายในโรงเรียนอันจะนำไปสู่การช่วยเหลือ ร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะครอบคลุมการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนต่อการพัฒนาระบบ การบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก

2. เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา นิเทศ ส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียนให้จัดทำแผนกลยุทธ์ และจัดทำพันธะสัญญากับ สพฐ. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางการศึกษา ทั้งของโรงเรียนและของบุคลากรอย่างชัดเจนถ่องแท้ทุกมาตรฐานเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกัน

³⁷Carl D. Glickman, Stephen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon, *Supervision and instruction leadership : a developmental approach*, 10 ed. (New York: Pearson, 2018), 301-314.

3. เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาส่งเสริมให้โรงเรียนใช้ข้อมูล และสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในการวางแผนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

4. โรงเรียนมาตรฐานสากลดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาระบบการบริหาร และการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมทางการศึกษารอบด้าน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก

5. เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อร่วมมือกันให้ความช่วยเหลือพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้โรงเรียนนำความรู้และทักษะไปใช้พัฒนาผู้เรียนมีศักยภาพ เป็นพลโลก อาทิ การพัฒนาหลักสูตรเทียบเคียงมาตรฐานสากล การบริการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งอนาคตและสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบรอบด้าน (Comprehensive Student Support System) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในโรงเรียน การพัฒนาแหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และต่างประเทศ การสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล เป็นต้น

6. เครือข่ายการนิเทศการมัศึกษาร่วมกับคณะนิเทศเฉพาะกิจ (Roving Team) ซึ่ง สมป. จัดตั้งขึ้นทำการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เพื่อกระตุ้นและเร่งรัดให้โรงเรียนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเตรียมรับการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล

7. เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาส่งเสริมให้โรงเรียนมาตรฐานสากลร่วมมือกันภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาครู

และการศึกษาดูงานแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ครูเกิดประสบการณ์การพัฒนาหลักสูตรและ
การจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย³⁸

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้กล่าวว่า การดำเนินงานบริหารและการดำเนินการนิเทศ
ภายในโรงเรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ งานหลักและงานสนับสนุน

1. งานหลัก

1.1 หลักสูตร

- 1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นหรือชุมชน
- 3) การสร้างหลักสูตร เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน
- 4) การจัดแผนการเรียนการสอน
- 5) การจัดโครงการสอน
- 6) การจัดตารางสอน
- 7) การจัดผู้สอนเข้าสอน
- 8) การจัดชั้นเรียน และจัดผู้เข้าเรียนแผนการเรียน
- 9) การจัดกิจกรรมในหลักสูตร
- 10) การผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน

1.2 การพัฒนาการเรียนการสอน

- 1) การพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3) การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน

1.3 การวัดและประเมินผล

- 1) การสร้างเครื่องมือ
- 2) การวัดและประเมินผล
- 3) การทำทะเบียนวัดผลและรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียน

³⁸สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
(กรุงเทพมหานคร: ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553), 17-19.

4) การจัดสรรสันทัด

2. งานสนับสนุน

2.1 งานพัฒนาบุคลากร

- 1) การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่
- 2) การพัฒนาและอบรมบุคลากรในสถานศึกษา

2.2 การจัดแหล่งเรียนรู้

- 1) การจัดห้องเรียน อาคารเรียน และห้องปฏิบัติการ
- 2) การจัดห้องสมุด
- 3) การจัดห้องโสตทัศนอุปกรณ์
- 4) การจัดห้องแนะแนว
- 5) การจัดห้องสุขา
- 6) การจัดสถานที่พักผ่อนและสนาม
- 7) การจัดศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ

2.3 งานธุรการและการเงิน

2.4 งานกิจกรรมสำหรับนักเรียน

- 1) การจัดกิจกรรมผู้เรียน
- 2) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3) การจัดระบบดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 4) การจัดงานแนะแนวและระเบียบวินัย

2.5 ความสัมพันธ์สถานศึกษากับชุมชน

- 1) ความสัมพันธ์กับองค์กรท้องถิ่น
- 2) ความสัมพันธ์กับสมาคมครูและผู้ปกครอง
- 3) ความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น³⁹

³⁹ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 214-215.

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานในแต่ละระดับดังนี้

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. ประกาศนโยบาย 2562 ปีทองแห่งการนิเทศ ให้เป็นปีแห่งการขับเคลื่อนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการส่งเสริม สนับสนุน ชี้แนะ ช่วยเหลือให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

2. พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน

3. จัดทำเอกสารแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกระดับ ทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ร้อยรัดกันอย่างมีประสิทธิภาพ

4. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบไปด้วย

4.1 ข้อมูลสารสนเทศทางด้านวิชาการ

4.2 ข้อมูลสารสนเทศตามประเด็นการนิเทศ

1) การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT)

4) การอ่านออกเขียนได้

5) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6) การประกันคุณภาพการศึกษา

5. นิเทศสนับสนุนส่งเสริมให้เขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการนิเทศสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนให้ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกทุกเขตพื้นที่การศึกษา

6. คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ระดับโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา มอบรางวัลและจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงาน

7. วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน สรุป และรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำนโยบาย 2562 ปีทองแห่งการนิเทศให้เป็นปีแห่งการขับเคลื่อนการนิเทศภายในโรงเรียนสู่การปฏิบัติ

2. ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่

- 1) การประชุมสัมมนา VDO Conference
- 2) นำเสนอผ่าน VTR ลงบน Website/Online
- 3) ประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดีย, Info Graphic หรือ Link / QR-Code

3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศตามประเด็นการนิเทศ เพื่อสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบไปด้วย

- 1) การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- 3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT)
- 4) การอ่านออกเขียนได้
- 5) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
- 6) การประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งที่เป็นภาพรวมระดับเขตพื้นที่และ

รายโรงเรียน

4. วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดยุทธศาสตร์/รูปแบบ และวิธีการนิเทศตามบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่
 5. จัดทำแผน และคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน
 6. พัฒนาศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่การศึกษาทุกคนให้เป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ สามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 7. นิเทศ สนับสนุน ส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกโรงเรียน
 8. คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของโรงเรียน และเขตพื้นที่ มอบรางวัลและจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงาน
 9. วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ ระดับโรงเรียน
- การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในระดับโรงเรียน มีแนวทางการดำเนินการดังแสดงในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในระดับโรงเรียน

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562), 25.

จากแผนภาพการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ในระดับโรงเรียน มีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประเด็นการนิเทศ

- 1.1 การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- 1.3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT)
- 1.4 การอ่านออกเขียนได้
- 1.5 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- 1.6 การประกันคุณภาพการศึกษา

2. กระบวนการนิเทศ

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

2.1.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้าน ทั้งของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงานตามประเด็นการนิเทศ ได้แก่ 1) การพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) 3) การจัดการเรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) 4) การอ่านออกเขียนได้ 5) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.2. ประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน

2.1.3. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน

2.1.4. นำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานและประเด็นพิจารณาของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.5. การสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการสื่อสารและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน

2.2. การวางแผนการนิเทศ การวางแผนการนิเทศเป็นการนำปัญหาและความต้องการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ตามประเด็นการนิเทศมากำหนดรายละเอียดของกิจกรรม เพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

2.2.1. กำหนดแนวทาง / วิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการและจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.2.2. เลือกแนวทาง / วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.2.3. วางแผนการดำเนินงานพัฒนา โดย 1) การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน 2) สร้างคณะนิเทศ ทีมงาน และเครือข่ายการนิเทศ 3) กำหนดประเด็นการนิเทศ 4) กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา 5) กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การสอนงาน และการชี้แนะ (Coaching & Mentoring) โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น

2.2.4. จัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ

2.3.1 สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ใน รูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล เป็นต้น

2.3.2 สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและ

การประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย และสามารถเก็บข้อมูลที่ตอบ ประเด็นปัญหาความต้องการและเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

2.3.3 จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง และสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานในทีมนิเทศ

2.4. การปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการนิเทศตามรูปแบบวิธีการการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด

2.4.1 ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจ ของผู้นิเทศ

2.4.2 นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด

2.4.3 นิเทศภายในห้องเรียน 100 % โดยใช้กระบวนการ ที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเองหรือใช้กระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้แนวทางไว้ 5 ชั้น 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล

2.4.4 การสะท้อนและสรุปผลการนิเทศ

2.4.5 ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

2.4.6 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับสหวิทยาเขต ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.5. การประเมินผลและรายงานผล

2.5.1 สรุป / รายงานผลการดำเนินงาน และนำผลไปใช้ปรับปรุง พัฒนา

2.5.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน

2.5.3 คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มอบรางวัลและจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงาน ตามบริบทของโรงเรียน

2.5.4 รายงานผลและเผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง

2.5.5 นำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และเผยแพร่

3. ภาพความสำเร็จ

จากการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน จะเกิดภาพความสำเร็จ ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการ

- 1) มีระบบสารสนเทศรอบด้าน
- 2) มีการพัฒนาและใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 3) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางอาชีพ
- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
- 5) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ
- 6) มีแผนการนิเทศที่มีคุณภาพ
- 7) มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

- 1) มีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล
- 2) มีการออกแบบและจัดการเรียนรู้ 5 เจริญ (Active Learning) ผ่านกระบวนการคิด ปฏิบัติจริงและประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3) ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 4) ตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 5) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

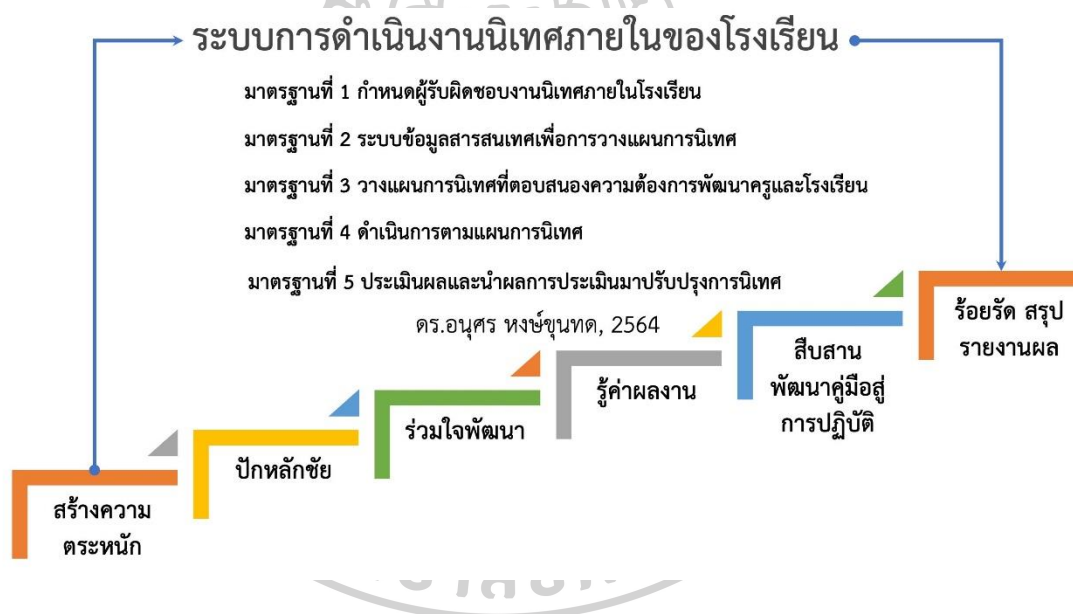
3.3 ด้านผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและการเขียน
- 2) สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3) ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้

4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

5) มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด⁴⁰

อนุสร หงษ์ขุนทด ได้กล่าวถึง แนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องดำเนินการให้ได้แผนนิเทศสำหรับใช้เป็นเครื่องมือ/คู่มือปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน แสดงถึงการบริหารจัดการโครงสร้างองค์กรและระบบการดำเนินงานของโรงเรียนได้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 5 มาตรฐาน ดังแสดงในแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 4 ระบบการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน

ที่มา : อนุสร หงษ์ขุนทด, แนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 29 กรกฎาคม 2565, เข้าถึงได้จาก <http://krukob.com/web/s-9/>

⁴⁰หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562), 23-28.

มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในโรงเรียนและมีคำสั่งแต่งตั้ง
เป็นลายลักษณ์อักษร

- 1) ให้มีคณะบุคคลรับผิดชอบงานนิเทศภายในโรงเรียนและมีคำสั่งแต่งตั้ง
- 2) บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งมีคุณสมบัติเหมาะสม
- 3) มีการกำหนดภาระงานและความรับผิดชอบไว้ชัดเจน
- 4) บุคลากรที่ได้รับมอบหมายเข้าใจภาระงานและความรับผิดชอบงานนิเทศ

ภายในโรงเรียน

- 5) คณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสรรหาผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในโรงเรียน

มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการนิเทศ

- 1) มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นที่ต้องใช้ในการนิเทศ ดังนี้
 - 1.1) ข้อมูลแสดงสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
 - 1.2) ข้อมูลแสดงความต้องการพัฒนาของครู
 - 1.3) นโยบายของหน่วยงานระดับเหนือในการพัฒนาครู
- 2) ข้อมูลสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
- 3) การจัดเก็บข้อมูลสะดวกและนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที
- 4) มีการนำข้อมูลที่จัดเก็บมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน
- 5) มีข้อมูลย้อนหลังอย่างน้อย 2 ปี

มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนมีแผนการนิเทศที่ตอบสนองความต้องการพัฒนาครูของครู
และของโรงเรียน มีแผนนิเทศที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องพัฒนาครู
- 2) จุดเน้นที่ต้องพัฒนา
- 3) กิจกรรมการนิเทศและรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ได้แก่ วัตถุประสงค์

เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลา สื่อและเครื่องมือที่จำเป็น วิธีการวัดประเมินผลกิจกรรม
การนิเทศ

- 4) แผนนิเทศของโรงเรียนตอบสนองความต้องการพัฒนาของครูและของโรงเรียน
- 5) บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศตามบทบาทหน้าที่ของตน
- 6) การเขียนสาระสำคัญของแผนการนิเทศแต่ละส่วนสอดคล้องสัมพันธ์กัน

มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนดำเนินการตามแผนการนิเทศที่วางไว้

- 1) มีผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแผน
- 2) ผู้รับผิดชอบรับทราบ และดำเนินการตามแผนการนิเทศ
- 3) คณะครูรับทราบแผนนิเทศของโรงเรียน
- 4) ผู้นิเทศดำเนินการได้ตามแผนการนิเทศ
- 5) มีการบันทึกการดำเนินการและผลการดำเนินการของแต่ละกิจกรรม

มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลตามแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการนิเทศของโรงเรียน

- 1) มีการวางแผนประเมินผลแผนนิเทศ
- 2) แผนการประเมินผลแผนนิเทศ ประกอบด้วย
 - 2.1) สิ่งที่จะประเมิน
 - 2.2) สภาพความสำเร็จและเกณฑ์การประเมิน
 - 2.3) วิธีการและเครื่องมือประเมิน
 - 2.4) แหล่งข้อมูลผู้ประเมิน
- 3) มีรายงานผลแผนนิเทศของโรงเรียนที่ครอบคลุมสาระสำคัญ ดังนี้
 - 3.1) แผนนิเทศปีการศึกษาที่จะประเมิน
 - 3.2) การดำเนินการตามแผนและผลการดำเนินการของแต่ละกิจกรรม
 - 3.3) ผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการนิเทศแต่ละกิจกรรม
 - 3.4) อุปสรรค/ปัญหาในการดำเนินการ
4. คณะครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมิน
5. นำผลการประเมินไปพิจารณาวางแผนนิเทศของโรงเรียนในปีต่อไป

เพื่อให้การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐาน โดยแผนการนิเทศนั้นเป็นเสมือนเข็มทิศของการนิเทศ ซึ่งต้องวางแผนโดยอิงหลักการ ทฤษฎี เทคนิควิธีการที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ เพื่อให้ได้แผนการนิเทศที่ดีมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานของโรงเรียนและครู มีเทคนิควิธีการดำเนินการสู่มาตรฐาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก เป็นขั้นการจัดการให้ครูรับรู้ปัญหาหรือสถานการณ์ ให้ตระหนักถึงความสำคัญจำเป็นในการพัฒนานั้น ๆ เช่น การให้รับทราบข้อมูล หรือสภาพปัญหา การกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจ สภาพความสำเร็จในขั้นนี้ คือ ครูรับทราบปัญหา/นโยบาย มีความสนใจ และกระตือรือร้นและพร้อมจะแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเอง

ขั้นที่ 2 ปักหลักชัย เป็นการดำเนินงานเพื่อกำหนดจุดพัฒนา และกำหนดสภาพความสำเร็จในการพัฒนาร่วมกัน โดยรวบรวมข้อมูลและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดหลักชัยหรือเป้าหมายสภาพความสำเร็จในขั้นนี้ คือ

- 1) มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเป็นระบบ สะดวกต่อการใช้วางแผน
- 2) ผู้เกี่ยวข้องมีภาพความคาดหวัง เพื่อเตรียมวางแผนการนิเทศ
- 3) มีเป้าหมาย/วัตถุประสงค์การนิเทศชัดเจนสอดคล้องกับความต้องการ

ขั้นที่ 3 ร่วมใจพัฒนา เป็นการพิจารณาหาทางเลือกในการนิเทศ เช่น ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ วิธีการนิเทศ/กิจกรรม สื่อ/เครื่องมือ ทั้งนี้การดำเนินการอาจดำเนินการในลักษณะกลุ่มที่มีประสิทธิภาพซึ่งอาจมีหลายกลุ่มตามความสนใจ/ความต้องการจำเป็น โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ และที่สำคัญผู้บริหารในฐานะผู้บริหารการศึกษา และผู้นิเทศการศึกษาต้องเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มประสิทธิภาพ คือ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม การจัดการให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน เช่น การประสานความรู้ ความคิดของทีมงานให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการตามเป้าหมาย ทำหน้าที่ผู้นิเทศ เช่น การให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบและประเมินกิจกรรม/งานโครงการสภาพความสำเร็จในขั้นนี้ คือ

- 1) ผู้รับการนิเทศมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองชัดเจน
- 2) ผู้รับการนิเทศได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาตนเองตามเป้าหมาย
- 3) ผู้นิเทศมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวผู้นิเทศ
- 4) ที่มีความเหมาะสม มีคำสั่งมอบหมายและกำหนดภารกิจชัดเจน
- 5) ผู้รับการนิเทศรับทราบภารกิจที่จะนิเทศตามสภาพความต้องการ
- 6) มีกิจกรรมนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็น และข้อจำกัดของโรงเรียน

ในแต่ละกิจกรรมการนิเทศควรมีองค์ประกอบต่อไปนี้ ชื่อกิจกรรมการนิเทศ จุดประสงค์/เป้าหมาย ของการนิเทศ สภาพความสำเร็จที่ต้องการพัฒนา (ความรู้/ทักษะ/เจตคติ) กระบวนการ/ขั้นตอน การนิเทศ วัน เวลา สถานที่ที่ดำเนินการ สื่อประกอบการนิเทศ เครื่องมือการนิเทศ และผู้ปฏิบัติ/

ผู้รับผิดชอบ/คณะสำคัญ คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่จัดให้มีการนิเทศ แม้จะมอบหมายให้ครูนิเทศกันเองก็ตาม กิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบจะต้องร้อยรัดสัมพันธ์กัน มีความชัดเจนและเห็นภาพงานตลอด

ขั้นที่ 4 รู้ค่าผลงาน เป็นขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากจะเป็นการประเมินผล สภาพความสำเร็จของการดำเนินงานแล้ว ยังเป็นการนำผลข้อมูล ด้านปัญหา/อุปสรรค เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขในการนิเทศครั้งต่อไป ดังนั้น การวัดประเมินผลที่ดีควรมีข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ผู้รับการประเมินรู้จักจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขและยอมรับผลการประเมินด้วยความเต็มใจ ควรวางแผนการประเมินทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและสิ้นสุดการนิเทศ มีหลักการสำคัญ คือ เป็นการติดตามช่วยเหลือ สร้างขวัญกำลังใจ โดยมุ่งให้ผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาตนเองได้ตามเป้าหมาย เน้นการ วัดประเมินผลร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและผู้รับการประเมินเพื่อให้ทราบปัญหา/อุปสรรคในการ พัฒนางาน ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการประเมินมีส่วนร่วม เช่น กำหนดวิธีการประเมิน ให้วิพากษ์ เครื่องมือ หรือแบบการประเมิน การคัดเลือกผู้ประเมิน/ทีมการประเมินตนเองเป็นต้น สภาพความสำเร็จในขั้นนี้ คือ

- 1) ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการวางแผนประเมินเช่น ร่วมกำหนดขอบข่าย และเกณฑ์การประเมิน กำหนดแหล่งข้อมูลและระยะเวลา
- 2) สร้างและมีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย มีคุณภาพสอดคล้องกิจกรรม
- 3) มีการวัดประเมินทั้งด้านกระบวนการและผลลัพธ์

ขั้นที่ 5 สืบสานพัฒนาคู่มือสู่การปฏิบัติ เป็นการนำข้อมูลผลการดำเนินงานจากขั้นตอน ที่ 1- 4 มาสรุปวางแผนจัดทำคู่มือหรือแผนการนิเทศ และนำไปสู่การปฏิบัติในการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อไปส่วนประกอบของคู่มือ/แผนการนิเทศควรประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) ส่วนประกอบตอนต้น
คำนำ คำชี้แจง สารบัญ
- 2) ส่วนประกอบตอนกลาง
ตอนที่ 1 บทนำ
 - ความสำคัญและความเป็นมา
 - วัตถุประสงค์ของการนิเทศภายใน

ตอนที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 วิธีดำเนินการ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 5 สรุปอภิปราย

3) ส่วนประกอบตอนท้าย

คำสั่ง หลักฐานอ้างอิง

สภาพความสำเร็จในขั้นนี้ คือ 1) มีคู่มือ/แผนการนิเทศที่สมบูรณ์ 2) คณะผู้นิเทศมีความมั่นใจในการนิเทศสามารถนิเทศได้ตรงตามแผน

ขั้นที่ 6 ร้อยรัด สรุปรายงานผล เป็นขั้นตอนเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนนิเทศ จะต้องมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยใช้รูปแบบการรายงานการวิจัย หรือรายงานการประเมินโครงการ แล้วนำผลการนิเทศไปใช้พัฒนางานต่อไป สภาพความสำเร็จในขั้นนี้ คือ

- 1) ทำให้ทราบผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่
- 2) ทำให้ทราบข้อมูลในการดำเนินงานว่ามีปัญหา/อุปสรรคอะไร
- 3) ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา อ้างอิงหลังการดำเนินงานและใช้เป็นข้อมูล

ในการวางแผนพัฒนางานในครั้งต่อ ๆ ไป

กิจกรรมการนิเทศภายในสามารถดำเนินการได้หลายวิธีตั้งนั้น การดำเนินการนิเทศภายในควรเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหา ลักษณะงานและความพร้อมของโรงเรียน เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ⁴¹

⁴¹อนุสร หงษ์ขุนทด, แนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 29 กรกฎาคม 2565, เข้าถึงได้จาก <http://krukob.com/web/s-9/>

เวียงชัย แสงทอง และคณะ ได้ให้แนวคิดว่าการนิเทศภายในมีเป้าหมายสำคัญในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพซึ่งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศคือบุคลากรในสถานศึกษานั้น การนิเทศที่เกิดขึ้นมาจากความสมัครใจของกลุ่มครูที่ต้องการพัฒนาการสอนของตนเองและการร่วมมือกันของครูที่อยู่ในบริบทการเรียนรู้เดียวกัน ทำให้มีความเข้าใจสภาพของการจัดการเรียนรู้ทั้งในด้านเนื้อหา สภาพผู้เรียน และบริบทแวดล้อมต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง สามารถที่จะให้ข้อมูลย้อนกลับและข้อเสนอแนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนผู้รับการนิเทศสามารถวิเคราะห์จุดดีและจุดที่ควรพัฒนาด้วยตนเอง ซึ่งแนวทางในการนำรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานไปใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษามีดังต่อไปนี้

1. การนิเทศต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน คือการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน มีการส่งเสริมความรู้ และฝึกฝนทักษะจำเป็นก่อนการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ผู้สอนงานและพี่เลี้ยงสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนได้ตรงตามจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาและทำให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด

2. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการอภิปรายสะท้อนความคิดของบุคคลที่อยู่ในบริบทการเรียนรู้เดียวกันจะช่วยให้ครูได้เรียนรู้แนวความคิดในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่กว้างขวางและลึกซึ้งอย่างเป็นกัลยาณมิตร ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนได้บทเรียนที่มีคุณภาพ

3. การเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ไตร่ตรองสะท้อนความคิด คือการเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ไตร่ตรองสะท้อนความคิดเกี่ยวกับการสอนของตนเองทั้งก่อนและหลัง ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ จะทำให้ได้ฝึกฝนการคิดไตร่ตรองเกิดความเข้าใจการสอนของตนเองและเปิดใจยอมรับข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้น

4. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการนิเทศ คือการนำเทคโนโลยีมาช่วยให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสามารถวิเคราะห์ผลการนิเทศได้อย่างชัดเจน ช่วยเพิ่มช่องทางและเวลาในการติดต่อสื่อสารและให้คำปรึกษา⁴²

⁴²เวียงชัย แสงทอง และคณะ, "การนิเทศภายในสถานศึกษายุคใหม่ : นิเทศอย่างไรในยุคนิว นอร์มอล," วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ 17, 8 (มกราคม - เมษายน 2565): 128-129.

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตั้งอยู่เลขที่ 252 หมู่ 1 ถนนชัยปาหวาย – ไปงกระทิง ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดสกลนคร 41 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเขตพื้นที่บริการ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองพันจันทร์ ตำบลบ้านคา และตำบลบ้านบึง

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอบ้านคา จังหวัดสกลนคร สังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม) กระทรวงศึกษาธิการ โดยประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529 ชื่อโรงเรียนในการประกาศตั้งว่า “ โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา ” โรงเรียนได้เปิดทำการเรียนการสอนในวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 โดยมี นายณรงค์ โพธิ์มี อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสวนผึ้งวิทยารักษาการบริหารโรงเรียน มีนักเรียนเข้าเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 60 คน มีครู-อาจารย์ ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน 5 คน โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์จากนายชูศักดิ์ ชมภูพันธ์ ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลบ้านคา อนุญาตให้ใช้อาคารหอประชุมของโรงเรียน เป็นที่เรียนชั่วคราวของนักเรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา และให้ความอนุเคราะห์ บ้านพักครู จำนวน 2 หลังจนถึงวันที่ 14 กรกฎาคม 2529 กรมสามัญศึกษาได้แต่งตั้งให้นายปฏิภาณ ทับประยูร มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนท่านแรก โรงเรียนได้ย้ายสถานที่เรียนจากโรงเรียนอนุบาลบ้านคา มายังสถานที่ปัจจุบันในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2529 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2529 มีที่ดินตามหนังสือที่ราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียน ที่ รบ 690 มีพื้นที่ประมาณ 41 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา ได้มาโดยหลวงครอบครัวมาแต่เดิม หนังสือสำคัญสำหรับที่ดินเลขที่ รบ 0200 โรงเรียนได้จัดงานทำบุญโรงเรียนเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2530 ซึ่งต่อมาโรงเรียนกำหนดให้วันที่ 4 กุมภาพันธ์ของทุกปี เป็นวันสถาปนาโรงเรียนปีการศึกษา 2537 นายอนันต์ บุญแต่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา ได้รับอนุมัติจากกรมสามัญศึกษาให้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และในปีการศึกษา 2539 จึงเปิดสอนครบ ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และใช้อักษรย่อ “ บ.ว.” เป็นนามของโรงเรียน

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านคาวีวิทยามีความเข้มแข็งทางวิชาการตามมาตรฐานสากล นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจของโรงเรียน

1. พัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ สร้างโอกาสให้นักเรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสากล
2. พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี สร้างภูมิคุ้มกันให้ปลอดภัยจากสารเสพติดและอบายมุข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณอันดีงาม
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

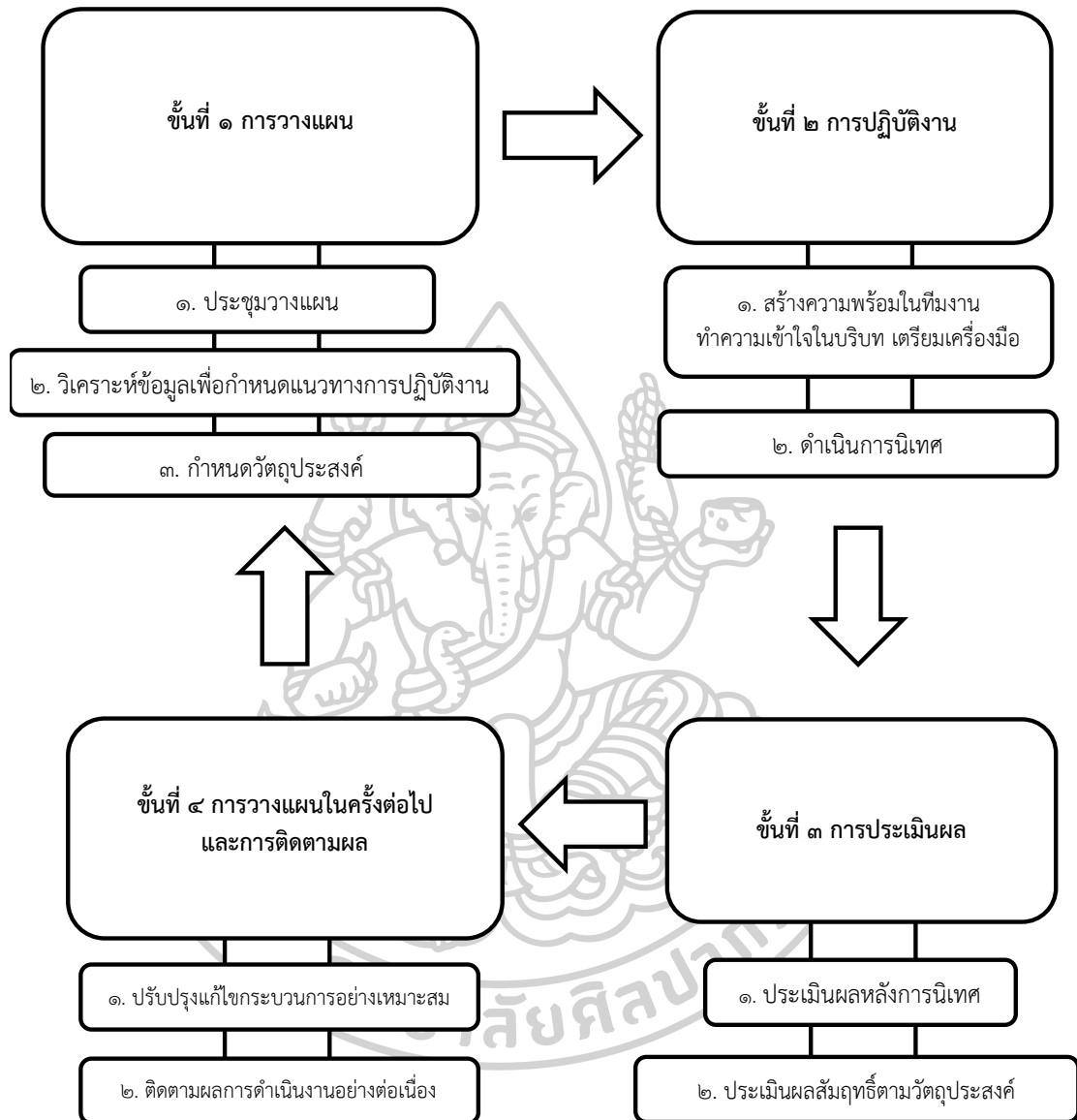
เป้าประสงค์ของโรงเรียน

1. มีหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสากล
2. นักเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทน ทักษะชีวิตที่ดี จิตสาธารณะและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู
4. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพยึดหลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน

1. ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูและพัฒนาระบบการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสากล
2. ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี มีภูมิคุ้มกันจากสารเสพติด อบายมุข มีคุณธรรม อัตลักษณ์ และมีจิตสาธารณะ
3. ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมและการสอนแบบ Active Learning
4. โรงเรียนจัดระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ขั้นตอนการนิเทศภายในของโรงเรียน

ที่มา : โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา, “รายงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2564.”

31 มิถุนายน 2565

ข้อมูลบุคลากร

ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรโรงเรียนบ้านควาวิทยา จำแนกตามตำแหน่งและการศึกษา

จำนวนบุคลากรโรงเรียนบ้านควาวิทยา				
ตำแหน่ง	การศึกษา			
	ปริญญาตรี (คน)	ปริญญาโท (คน)	ปริญญาเอก (คน)	รวม (คน)
ผู้บริหารโรงเรียน				
ผู้อำนวยการโรงเรียน	-	1	-	1
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	-	1	-	1
รวม	-	2	-	2
ครูผู้สอน				
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4	-	-	4
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	4	2	-	6
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	7	-	-	7
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	5	1	-	6
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	1	1	-	2
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	3	-	-	3
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	4	1	-	5
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	5	2	-	7
รวม	33	7	-	40
งานสนับสนุน				
เจ้าหน้าที่ธุรการ	1	-	-	1
เจ้าหน้าที่พัสดุ	1	-	-	1
รวม	2	-	-	2
รวมทั้งสิ้น	35	9	-	44

ที่มา : โรงเรียนบ้านควาวิทยา, “รายงานข้อมูลนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2565.” 10 มิถุนายน 2565

ข้อมูลนักเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา				
ระดับชั้น	เพศ		รวม (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	67	76	143	4
มัธยมศึกษาปีที่ 2	73	72	145	4
มัธยมศึกษาปีที่ 3	67	64	131	4
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	207	212	419	12
มัธยมศึกษาปีที่ 4	42	69	111	3
มัธยมศึกษาปีที่ 5	57	55	112	3
มัธยมศึกษาปีที่ 6	33	72	105	3
รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย	132	196	328	9
รวมทั้งสิ้น	339	408	747	21

ที่มา : โรงเรียนบ้านควาวิทยา, “รายงานข้อมูลนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2565.” 10 มิถุนายน 2565

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พุทธชาติ แสนอุบล ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมและทุกรายด้าน สามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก
- 2) ปัญหาสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้ด้วยการประชุม ชี้แจงและอบรมครูให้ทราบถึงกระบวนการ และความสำคัญของการนิเทศภายใน
- 3) ปัญหาสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายในด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่มีคู่มือให้ครูปฏิบัติ แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้ ได้แก่ ดำเนินการกำกับติดตามผลการนิเทศและจัดทำคู่มือให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติ
- 4) ปัญหาสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายในด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับการดำเนินการนิเทศไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และครูขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นดังกล่าว โดยปรับการปฏิบัติงานให้มีความยืดหยุ่น และมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
- 5) ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการเกี่ยวข้องกับโรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายในปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียน แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้โดยให้คณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในรายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหาร และผู้บริหารนำผลการนิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู⁴³

พิชญ์พิริยะ กรุณา ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นพบว่า ความต้องการจำเป็น

⁴³พุทธชาติ แสนอุบล, "สภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560), 73-74.

ลำดับแรก คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในแต่ละด้านมีประเด็นที่ควรพัฒนาเป็นลำดับแรก ดังนี้ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ควรให้มีการมอบเกียรติบัตรแก่ครูที่มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเสียสละ ด้านการวางแผนการนิเทศ ควรมีการจัดสรรงบประมาณหรือการสำรองงบประมาณให้กับการนิเทศภายใน ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการคิดค้นหาเทคนิคและวิธีการนิเทศที่มีความหลากหลาย และด้านการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ ควรมีการแจ้งผลการนิเทศแต่ละด้านให้ทราบ และส่งกลับในที่ประชุมโรงเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้า⁴⁴

จริยา ศรีชนะ ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา พบว่า ด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน มีความต้องการพัฒนามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

2) แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ (1) หลักการและเหตุผล (2) ความมุ่งหมาย (3) แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ (3.1) ด้านการ วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน (3.2) ด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน (3.3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน (3.4) ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

⁴⁴พิชญ์พิริยะ กรุณา, "แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร," วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 15, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 45-62.

(3.5) ด้านการเผยแพร่และขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายในโรงเรียน (4) กลไก และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด⁴⁵

อนุศิษฐ์ นากแก้ว ได้ศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีระดับการนิเทศอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินผลและรายงานผล ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ⁴⁶

สุนารี ศรีเพชร ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ (2) ด้านการวางแผนการนิเทศ (3) ด้านการดำเนินการนิเทศ และ (4) ด้านการประเมินผลและรายงานผล 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่ ดังนี้ โรงเรียนควรศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน

⁴⁵จรรยา ศรีชนะ, "การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2563), 176-177.

⁴⁶อนุศิษฐ์ นากแก้ว, "การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2," **การบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น** 7, 8 (2564): 85-96.

มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการ ควรมีการประชุมคณะครูและคณะกรรมการ ควรมีการกำหนดกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้ ควรมีการดำเนินการนิเทศภายใน ตามปฏิทินการนิเทศ ควรรนำผลที่ได้รับจากการนิเทศภายในไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ควรมีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการประเมินผลและรายงานผลตามกระบวนการ ควรรนำผลจากการประเมินไปวิเคราะห์และหาแนวทางพัฒนาการนิเทศครั้งต่อไป⁴⁷

ภูมิพัฒน์ รัตอ้น ได้ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในวิถีนใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัจจุบันของแนวทางการนิเทศภายในวิถีนใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็น ที่เป็นแนวทางการนิเทศภายในวิถีนใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว เรียงลำดับจากมากไป น้อย ดังนี้ การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนวิถีนใหม่ การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ ในโรงเรียนวิถีนใหม่ การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนวิถีนใหม่ การปฏิบัติการ นิเทศภายในโรงเรียนวิถีนใหม่ และการประเมินผลและรายงานการนิเทศภายในโรงเรียนวิถีนใหม่
- 2) แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในวิถีนใหม่โรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว พิจารณาตามค่า ความต้องการจำเป็น ดังนี้ การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนวิถีนใหม่ การสร้างสื่อและเครื่องมือ เพื่อการนิเทศในโรงเรียนวิถีนใหม่ การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนวิถีนใหม่ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนวิถีนใหม่ และการประเมินผลและรายงานการนิเทศภายในโรงเรียน วิถีนใหม่⁴⁸

กำชัย ยุกติชาติ ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล

⁴⁷สุนารี ศรีเพชร, "แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28," **วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์** 4, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2564): 57-68.

⁴⁸ภูมิพัฒน์ รัตอ้น, "แนวทางการนิเทศภายในวิถีนใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำ ปาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี," **วารสารการบริหารการศึกษาและ ภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 10, 37 (ตุลาคม - ธันวาคม 2564): 253-262.

วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติกิจการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การประเมินผลและรายงานผล และการสร้างเครื่องมือนิเทศ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 มี 5 แนวทาง คือ (1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล รายงานการพัฒนาตนเองและรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสารธุรการชั้นเรียน วิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ (2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน และควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ (3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครูเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน (4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติกรนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา (5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ⁴⁹

⁴⁹ กัญชัช ยุกติชาติ, "การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2" (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), 87-88.

งานวิจัยต่างประเทศ

ซาชาเรียล (Zachariah) ได้ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในประเทศเคนยา ผลการวิจัยพบว่าการนิเทศการเรียนการสอนถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามกฎระเบียบและขั้นตอนของข้าราชการ และความเชื่อตรงต่อหน่วยงาน ประโยชน์ของการดำเนินงานนิเทศ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการสร้างผลงานทางวิชาการของนักเรียน การปรับปรุงคุณภาพในการเรียนการสอนของครู รวมถึงการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถติดตามผลการจัดเรียนการสอนของตนเองได้ ปัญหาหลัก ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานนิเทศการเรียนการสอน คือ การขาดความสม่ำเสมอ การดำเนินงานของผู้บริหารและการขาดทรัพยากร ซึ่งผู้บริหารควรมีการกำหนดการพัฒนาโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศการเรียนการสอนและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นข้อเสนอแนะและการสนับสนุนการติดตามผล⁵⁰

นาซาเร่ และโคอิมบรา (Nazare and Coimbra) ได้ศึกษาการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู ผลการวิจัยพบว่า ครูตระหนักดีว่าการนิเทศและการประเมินผลมีหน้าที่ที่แตกต่างกัน และจำเป็นจะต้องมีทั้งสองอย่างเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาของครูในโรงเรียน จึงเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้แต่ถึงอย่างไรก็ตามการนิเทศที่เข้มแข็งจะสามารถส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงและพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบปัญหาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการประเมินกันเองและการประเมินผลจากภายนอก และประเด็นสุดท้ายจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัย⁵¹

เบอร์เฮน (Berhane) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินแนวปฏิบัติและความท้าทายของการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถม 24 แห่ง ซึ่งมีผู้อำนวยการ โรงเรียน 24 คน และครู 157 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

⁵⁰Wanzare Zachariah, "Instructional Supervision in Public Secondary School in Kenya," *Educational Management Administration & Leadership Journal* 40, 2 (March 2012): 188-192.

⁵¹M. D. Nazare and C. T. Coimbra, "Supervision and evaluation: Teachers' Perspectives," *Humanities and Social Science Journal* 3, 5 (2013): 65-71.

พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูในการนิเทศ การติดต่อประสานงาน การร่วมมือระหว่างกลุ่มยังไม่เพียงพอ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีข้อจำกัดในการนิเทศหลายประการ เช่น ภาระงานที่มากเกินไป นอกจากนี้งบประมาณยังไม่เพียงพอต่อความต้องการพัฒนาครู⁵²

อดู อคินลอย และโอลายี (Adu, Akinloye and Olaoye) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของปัญหาและวิธีการต่างๆ ในการนิเทศภายในและภายนอกโรงเรียน พบว่าการดำเนินงานนิเทศเป็นกิจกรรมสำคัญในการบริหารการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นควรมีการดำเนินงานนิเทศจากทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแต่ละโรงเรียน ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานนิเทศ ทักษะ และความสามารถของผู้บริหารในการกำกับดูแลการดำเนินงานนิเทศให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานนิเทศจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการสร้างกลุ่มการทำงานของครูที่มีความสามัคคีและมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายเดียวกัน⁵³

⁵²Assefa Ekyaw Berhane, "The Practices and challenges of instructional supervision in Asossa zone primary schools" (Jimma University, 2014), 89-91.

⁵³Emmanuel O. Adu, Gbadegesin M. Akinloye, and Olabisi F. Olaoye, "Internal and External School Supervision: Issues, Challenges and Way forward," *International Journal of Educational Sciences* 7, 2 (2014): 269-278.

สรุป

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ โดยค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้น การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อ พัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเน้นการให้บริการ การให้ความร่วมมือ และการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ การนิเทศภายในโรงเรียน มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูหรือมุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและเกิดทักษะเพียงพอในการพัฒนาการเรียน การสอนและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาและ คุณภาพของนักเรียน หลักการนิเทศจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เน้นกระบวนการสร้างประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนได้สร้างสรรค์ความคิดและเจตนาที่ดีต่อกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้นิเทศเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ครูหรือผู้รับการนิเทศ เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยมุ่งส่งเสริมบรรยากาศแห่งความร่วมมือ การสร้างขวัญและกำลังใจ ของผู้ปฏิบัติงานให้เจริญก้าวหน้าตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงานในการ วางแผนร่วมกัน

บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ โดยค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาจัดทำโครงร่างงานวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยประยุกต์เครื่องมือจากงานวิจัยที่เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ นำมาขอคำปรึกษา คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

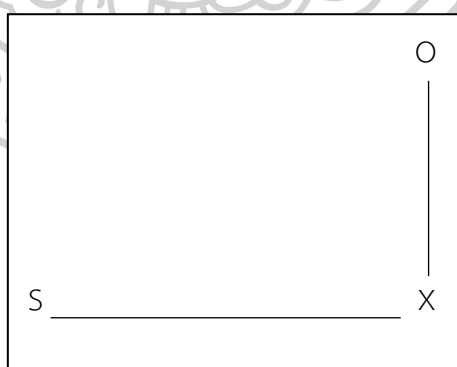
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาจัดทำร่างรายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะ จากนั้นจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study design) ซึ่งแสดงเป็นแผนแบบได้ดังนี้

- เมื่อ S หมายถึง ประชากร
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 41 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) ได้แก่

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 7 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 6 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 2 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 3 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 5 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 7 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยเรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี” มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรเกี่ยวการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน การดำเนินการในระดับโรงเรียน ตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

1) **การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ** หมายถึง การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้านทั้งของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน หลังจากนั้นประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและ

ความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียนและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา หรือความต้องการเร่งด่วน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา และสร้าง การรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกันด้วยการใช้สื่อและวิธีการ ที่หลากหลาย เช่น การประชุม สัมมนา การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ ใน เว็บไซต์ของโรงเรียน

2) การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การนำปัญหาและความต้องการจากผลการ วิเคราะห์มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีวิธีการ วางแผนการนิเทศ ดังนี้ ขั้นตอนแรก คือ กำหนดแนวทางหรือวิธีการการพัฒนาที่หลากหลาย ตามปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นจึงเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และวางแผนการดำเนินงานโดยการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน สร้างคณะนิเทศ ทีมงาน และเครือข่ายการนิเทศ จากนั้นกำหนดประเด็นการ นิเทศ กำหนดระยะเวลา และกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา และความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การสอนงานและการชี้แนะ (Coaching & Mentoring) โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live และในขั้นตอนสุดท้ายของการวางแผนการนิเทศ คือ การจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้นสื่อการนิเทศที่ทำให้ การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อ ที่ สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล นอกจากนี้ยังเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและการประเมินผล การดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ใช้ง่ายสามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหา ความต้องการและเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4) การปฏิบัติการณ์เทศ หมายถึง การดำเนินการนิเทศตามรูปแบบ วิธีการการณ์เทศ และกิจกรรมการณ์เทศที่กำหนดโดยมีขั้นตอน ดังนี้ ประชุมเตรียมการก่อนการณ์เทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ หลังจากนั้นนิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด และนิเทศภายในห้องเรียน 100% เมื่อดำเนินการณ์เทศเสร็จ ต้องมีการสะท้อนและสรุปผล การณ์เทศ และผู้รับการนิเทศต้องปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ใการณ์เทศในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับสหวิทยาเขต เครือข่าย เขตคุณภาพ กลุ่มโรงเรียน กลุ่มความร่วมมือทางวิชาการ และเขตพื้นที่การศึกษา

5) การประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การรายงานผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยอาจจะคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มอบรางวัล และจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงาน รายงานผลและเผยแพร่ การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้องและนำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scale)⁵⁴ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ให้น้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ให้น้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ให้น้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย ให้น้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้น้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยนำคู่มือแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างละเอียด (1-3 พ.ย. 65)

⁵⁴Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw-Hill, 1992), 74.

2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และนิยามตัวแปรของการวิจัย (4-5 พ.ย. 65) ดังนี้

นิยามตัวแปรจากคู่มือ	ข้อความคำถาม
<p>การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับโรงเรียน 1. <u>ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ</u></p> <p>1.1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้าน ทั้งของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงานตามประเด็นการนิเทศ ได้แก่ 1) การพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) 3) การจัดการเรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) 4) การอ่านออกเขียนได้ 5) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา</p>	<p>1) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น</p> <p>2) หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>3) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>4) ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง</p> <p>5) ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)</p> <p>6) ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน</p> <p>7) นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น</p>
<p>1.2) ประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน</p>	<p>1) ครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนานักเรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน</p> <p>2) ผู้บริหารและครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิด เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน</p>

นิยามตัวแปรจากคู่มือ	ข้อความคำถาม
<p>1.3) จัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน</p>	<p>1) ผู้บริหารและครูมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน</p>
<p>1.4) นำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานและประเด็นพิจารณาของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p>	<p>1) โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา และมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา</p> <p>2) โรงเรียนมีการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>3) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>4) ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา</p>
<p>1.5) การสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน</p>	<p>1) ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา</p>

นิยามตัวแปรจากคู่มือ	ข้อความคำถาม
<p>การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับโรงเรียน <u>2. ด้านการวางแผนการนิเทศ</u></p> <p>2.1) กำหนดแนวทาง / วิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการและจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>	<p>1) ผู้บริหารและครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น</p>
<p>2.2) เลือกแนวทาง / วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น</p>
<p>2.3) วางแผนการดำเนินงานพัฒนา โดย 1) การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน 2) สร้างคณะนิเทศทีมงาน และเครือข่ายการนิเทศ 3) กำหนดประเด็นการนิเทศ 4) กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา 5) กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอ และการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การสอนงาน และการชี้แนะ (Coaching & Mentoring) โดย</p>	<p>1) ผู้บริหารและครูมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน</p> <p>2) ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม</p> <p>3) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดประเด็น/หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน</p> <p>4) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา</p>

นิยามตัวแปรจากคู่มือ	ข้อความคำถาม
<p>เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น</p>	<p>5) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์</p> <p>6) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line, Youtube, Facebook</p>
<p>2.4) จัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ</p>	<p>1) คณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ</p>
<p>การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับโรงเรียน <u>3. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ</u></p> <p>3.1) สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ใน รูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล</p>	<p>1) คณะกรรมการการนิเทศประดิษฐ์คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ</p> <p>2) คณะกรรมการการนิเทศสร้างสื่อเครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล</p>

นิยามตัวแปรจากคู่มือ	ข้อคำถาม
<p>3.2) สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย และสามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็น ปัญหาความต้องการและเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา</p>	<p>1) คณะกรรมการการนิเทศมีการทดลอง สื่ อ และ เครื่องมือ เพื่อหาข้อบกพร่อง ก่อนนำไปใช้</p> <p>2) คณะกรรมการการนิเทศมีการ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศ อย่างเหมาะสม</p> <p>3) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถ เก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้</p> <p>4) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถ ตรวจสอบ ติดตาม ความ ก้าว น ำ ของการดำเนินงานได้</p> <p>5) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถ สะท้อนผลและประเมินการดำเนินงานได้</p>
<p>3.3) จัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจ ตรงกันในการปฏิบัติงานในทีมนิเทศ</p>	<p>1) คณะกรรมการการนิเทศจัดทำคู่มือ การนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและ สร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน ของทีมนิเทศ</p>
<p>การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็น ฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับ โรงเรียน 4. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศ</p> <p>4.1) ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ</p>	<p>1) คณะกรรมการการนิเทศมีการประชุม เตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจ ของผู้นิเทศ</p>
<p>4.2) นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด</p>	<p>1) คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการ นิเทศตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้</p>

นิยามตัวแปรจากคู่มือ	ข้อความคำถาม
	2) คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการ นิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม
4.3) นิเทศภายในห้องเรียน 100 % โดยใช้กระบวนการที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเองหรือ ใช้กระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้แนวทางไว้	1) คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการ นิเทศภายในครบทุกห้องเรียน
4.4) การสะท้อนและสรุปผลการนิเทศ	1) คณะกรรมการการนิเทศมีการสะท้อน ผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ
4.5) ปรับปรุงและพัฒนาการ ดำเนินงาน	1) ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศ ไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
4.6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ นิเทศในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับสหวิทยาเขต ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับกลุ่มความร่วมมือ ทางวิชาการ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา	1) คณะกรรมการการนิเทศมีการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในระดับต่าง ๆ เช่น กลุ่ม เครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่
การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็น ฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับ โรงเรียน <u>5. ด้านการประเมินผลและรายงานผล</u> 5.1) สรุป / รายงานผลการดำเนินงาน และนำผลไปใช้ปรับปรุงพัฒนา	1) คณะกรรมการการนิเทศมีการประเมิน ความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน 2) คณะกรรมการการนิเทศมีการนำผล การประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศ ภายใน 3) คณะกรรมการการนิเทศจัดทำรายงาน ผลการนิเทศภายในโรงเรียน

นิยามตัวแปรจากคู่มือ	ข้อความคำถาม
5.2) วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน	1) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปี คณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
5.3) คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มอบรางวัล และจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงาน ตามบริบทของโรงเรียน	1) คณะกรรมการการนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล 2) คณะกรรมการการนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการนิเทศ
5.4) รายงานผลและเผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง	1) คณะกรรมการการนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ
5.5) นำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่	1) คณะกรรมการการนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามคู่มือแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา (6 พ.ย. 65)

4. ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา (10-11 พ.ย. 65)

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง (12 พ.ย. 65)

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 30 ฉบับ (16-18 พ.ย. 65)

7. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .974 (19 พ.ย. 65)

8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย (23-25 พ.ย. 65)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นไปยังประชากร คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 41 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) และเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ตอนที่ 1-2 โดยนำข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ตอนที่ 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยตนเอง และสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านควายวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) โดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนน ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁵⁵ ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

⁵⁵John W. Best, **Research in Education** (New York: Prentice, 1970), 87.

สรุป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
- 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ประชากร คือ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 41 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (frequency: f) ร้อยละ (percentage: %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบข้อคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ไปยังประชากร คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 41 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 41 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 41 โรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	14	34.15
2) หญิง	27	65.85
รวม	41	100
2. อายุ		
1) ไม่เกิน 30 ปี	6	14.63
2) 31-40 ปี	19	46.34
3) 41-50 ปี	5	12.20
4) 51 ปี ขึ้นไป	11	26.83
รวม	41	100
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
1) ปริญญาตรี	32	78.05
2) ปริญญาโท	9	21.95
รวม	41	100
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน	2	4.88
4.2 ครูผู้สอน		
1) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4	9.76
2) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	5	12.20
3) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	7	17.07
4) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	6	14.63
5) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	2	4.88
6) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	3	7.32
7) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	5	12.20
8) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	7	17.06
รวมครูผู้สอน	39	95.12
รวม	41	100
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1) ไม่เกิน 5 ปี	7	17.07
2) 6-10 ปี	19	46.34
3) 11-15 ปี	3	7.32
4) 16-20 ปี	2	4.88
5) 21-25 ปี	1	2.44
6) 26 ปี ขึ้นไป	9	21.95
รวม	41	100

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 65.85 และเพศชายจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 46.34 รองลงมาคือ อายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 26.83 อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14.63 และน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 78.05 น้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 21.95 ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.06 รองลงมาคือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14.63 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มีจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.76 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.32 และน้อยที่สุดคือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน มีจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.88 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

การวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน จากนั้นนำค่ามัชฌิมเลข (arithmetic mean: μ) ของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม

การดำเนินการ นิเทศภายในโดย ใช้ ห้องเรียน เป็นฐาน	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการ	4.53	0.56	มาก ที่สุด	4.38	0.50	มาก	4.39	0.50	มาก
2. ด้านการ วางแผนการนิเทศ	4.66	0.47	มาก ที่สุด	4.43	0.54	มาก	4.44	0.54	มาก
3. ด้านการสร้าง สื่อและเครื่องมือ นิเทศ	4.00	0.88	มาก	4.21	0.55	มาก	4.20	0.56	มาก
4. ด้านการปฏิบัติ การนิเทศ	4.71	0.40	มาก ที่สุด	4.49	0.47	มาก	4.50	0.46	มาก ที่สุด
5. ด้านการ ประเมินผลและ รายงานผล	4.18	0.61	มาก	4.27	0.55	มาก	4.26	0.55	มาก
รวม	4.42	0.58	มาก	4.36	0.47	มาก	4.36	0.46	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน บ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.46$) และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน โดยเรียงลำดับ ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.54$)

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.50$) ด้านการประเมินผล และรายงานผล ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.55$) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.56$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.46 – 0.56 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.40$) ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.47$) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.56$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการประเมินผล และรายงานผล ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.61$) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.88$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.40 – 0.88 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.47$) ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.54$) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.50$) ด้านการประเมินผลและรายงานผล ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.55$) และด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.55$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.47 – 0.55 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในแต่ละด้าน ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5 – ตารางที่ 9

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น	4.50	0.70	มากที่สุด	4.59	0.54	มากที่สุด	4.59	0.54	มากที่สุด
2. หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.54	0.64	มากที่สุด	4.56	0.63	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.50	0.70	มากที่สุด	4.41	0.59	มาก	4.41	0.59	มาก
4. ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง	4.50	0.70	มากที่สุด	4.49	0.68	มาก	4.49	0.67	มาก
5. ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	4.50	0.70	มากที่สุด	4.44	0.68	มาก	4.44	0.63	มาก
6. ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน	4.50	0.70	มากที่สุด	4.21	0.73	มาก	4.22	0.72	มาก

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
7. นักเรียนมีสมรรถนะในด้าน การอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด ได้ตามระดับชั้น	3.50	0.70	มาก	3.90	0.64	มาก	3.88	0.64	มาก
8. ครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และร่วมกันตัดสินใจเลือก วิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนา นักเรียนให้มีความก้าวหน้า ในการเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.36	0.58	มาก	4.39	0.58	มาก
9. โรงเรียนมีการจัดทำ มาตรฐานสถานศึกษา และ มีการพัฒนาโรงเรียนให้ ได้ตามมาตรฐานการศึกษา	4.00	1.41	มากที่สุด	4.51	0.55	มากที่สุด	4.49	0.59	มาก
10. โรงเรียนมีการประเมิน และติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.50	0.70	มากที่สุด	4.64	0.58	มากที่สุด	4.63	0.58	มากที่สุด
11. โรงเรียนมีการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.50	0.70	มากที่สุด	4.67	0.53	มากที่สุด	4.66	0.53	มากที่สุด
12. ผู้บริหารและครูมีการ ประชุมแลกเปลี่ยน ระดม ความคิด เพื่อวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและความต้องการใน การพัฒนาตามบริบทของ โรงเรียน	5	0.00	มากที่สุด	4.38	0.78	มาก	4.41	0.77	มาก
13. ผู้บริหารและครูมีการ จัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาหรือความต้องการ เร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญ ที่สุดก่อน	4.50	0.70	มากที่สุด	4.18	0.82	มาก	4.20	0.81	มาก

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
14. ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา	4.50	0.70	มากที่สุด	4.21	0.73	มาก	4.22	0.72	มาก
15. ผู้บริหารสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่	5.00	0.00	มากที่สุด	4.28	0.72	มาก	4.32	0.72	มาก
รวม	4.53	0.56	มากที่สุด	4.38	0.50	มาก	4.39	0.50	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.53$) โรงเรียนมีการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.58$) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.54$) หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.63$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมากจำนวน 11 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.67$)

และโรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษาและมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.59$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับคือ 4.49 ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.63$) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.59$) และผู้บริหารและครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิด เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.77$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับคือ 4.41 ครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนานักเรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.58$) ผู้บริหารสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.72$) ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.72$) และผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.72$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับคือ 4.22 ผู้บริหารและครูมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.81$) นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.64$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.72 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 13 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนานักเรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ผู้บริหารและครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิด เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและ

ความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ผู้บริหารสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับคือ 5.00 รองลงมา โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) โรงเรียนมีการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) ผู้บริหารและครูมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับคือ 4.50 ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา และมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.00$, $\sigma = 1.41$) นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.70$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.00 – 1.41 มีการกระจายของข้อมูลมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.53$) โรงเรียนมีการ

ประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.58$) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้น ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.54$) หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.64$) โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา และมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.55$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมากจำนวน 10 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.68$) ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.64$) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.59$) ผู้บริหารและครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิด เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.78$) ครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนานักเรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.58$) ผู้บริหารสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.72$) ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.73$) และผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.73$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันคือ 4.21 ผู้บริหารและครูมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นที่สำคัญที่สุดก่อน ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.82$) นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น ($\mu = 3.90$, $\sigma = 0.64$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.82 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการวางแผนการนิเทศ

ด้านการวางแผน การนิเทศ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ผู้บริหารและครูมีการนำ ปัญหาและความต้องการจาก การวิเคราะห์ มากำหนด แนวทางหรือวิธีการพัฒนา ที่หลากหลายตามปัญหา ที่เกิดขึ้น	4.50	0.70	มากที่สุด	4.31	0.73	มาก	4.32	0.72	มาก
2. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วม ในการเลือกแนวทางหรือ วิธีการในการพัฒนาปัญหาที่ เกิดขึ้น	4.50	0.70	มากที่สุด	4.23	0.70	มาก	4.24	0.69	มาก
3. ผู้บริหารและครูมีการ ประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อ สร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมกัน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.31	0.69	มาก	4.34	0.69	มาก
4. ผู้บริหารมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการการนิเทศและ กำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะ นิเทศภายในอย่าง เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.53	มากที่สุด	4.68	0.52	มากที่สุด
5. คณะกรรมการการนิเทศ กำหนดประเด็น/หัวข้อในการ นิเทศกิจกรรมการเรียนการ สอนอย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.59	0.63	มากที่สุด	4.61	0.62	มากที่สุด
6. คณะกรรมการการนิเทศ กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ ที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา และการพัฒนา	4.50	0.70	มากที่สุด	4.56	0.68	มากที่สุด	4.56	0.67	มากที่สุด

ด้านการวางแผน การนิเทศ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
7. คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์	4.50	0.70	มากที่สุด	4.44	0.64	มาก	4.44	0.63	มาก
8. คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line , Youtube , Facebook	4.50	0.70	มากที่สุด	4.26	0.71	มาก	4.27	0.70	มาก
9. คณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วยหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทิน การปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ	4.50	0.70	มากที่สุด	4.54	0.55	มากที่สุด	4.54	0.55	มากที่สุด
รวม	4.66	0.47	มากที่สุด	4.43	0.54	มาก	4.44	0.54	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.52$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดประเด็น / หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.62$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.67$) คณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.55$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมากจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์ ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.63$) ผู้บริหารและครูมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.69$) ผู้บริหารและครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.72$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line , Youtube , Facebook ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.70$) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.69$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.52 – 0.72 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารและครูมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) และคณะกรรมการการนิเทศกำหนดประเด็น / หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการ

สอนอย่างชัดเจน ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) ค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันคือ 5.00 รองลงมา ผู้บริหารและครุมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) ผู้บริหารและครุมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล(Conference) การใช้ Video Line , Youtube , Facebook ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) และคณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) ค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันคือ 4.50 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.00 – 0.70 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.53$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดประเด็น / หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.63$) คณะกรรมการการนิเทศกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.68$) คณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.68$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับ

ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์ ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.64$) ผู้บริหารและครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.73$) และผู้บริหารและครูมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.69$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันคือ 4.31 รองลงมา คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line , Youtube , Facebook ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.71$) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.70$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.53 – 0.73 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ

ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. คณะกรรมการการนิเทศ ประดิษฐ์คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	4.00	0.00	มาก	4.10	0.64	มาก	4.10	0.62	มาก

ด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือนิเทศ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	Σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
2. คณะกรรมการการนิเทศ สร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศ ที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษ ที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ สื่อสังคมออนไลน์ การประชุม ระบบทางไกล	4.00	0.00	มาก	4.28	0.68	มาก	4.27	0.67	มาก
3. คณะกรรมการการนิเทศมี การทดลองสื่อและเครื่องมือ เพื่อหาข้อบกพร่องก่อน นำไปใช้	3.50	0.70	มาก	3.95	0.75	มาก	3.93	0.75	มาก
4. คณะกรรมการการนิเทศ มี การประเมินผลการใช้สื่อและ เครื่องมือการนิเทศอย่าง เหมาะสม	4.50	0.70	มาก	4.18	0.75	มาก	4.20	0.74	มาก
5. เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้น สามารถเก็บข้อมูลเพื่อเป็น แนวทางในการแก้ปัญหาได้	4.00	1.41	มาก	4.36	0.58	มาก	4.34	0.61	มาก
6. เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้น สามารถตรวจสอบ ติดตาม ความก้าวหน้าของการ ดำเนินงานได้	4.00	1.41	มาก	4.33	0.62	มาก	4.32	0.65	มาก
7. เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้น สามารถสะท้อนผลและ ประเมินการดำเนินงานได้	4.00	1.41	มาก	4.38	0.63	มาก	4.37	0.66	มาก
8. คณะกรรมการการนิเทศ จัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและ สร้างความเข้าใจตรงกันในการ ปฏิบัติงานของทีมนิเทศ	4.00	1.41	มาก	4.15	0.87	มาก	4.15	0.88	มาก
รวม	4.00	0.88	มาก	4.21	0.55	มาก	4.20	0.56	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ นิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนผลและประเมินการดำเนินงานได้ ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.66$) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.61$) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.65$) คณะกรรมการนิเทศสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.67$) คณะกรรมการนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.79$) คณะกรรมการการนิเทศจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมนิเทศ ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.88$) คณะกรรมการการนิเทศประดิษฐ์คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.62$) คณะกรรมการการนิเทศมีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้ ($\mu = 3.93$, $\sigma = 0.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.61 – 0.88 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการการนิเทศประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.00$) คณะกรรมการการนิเทศสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.00$) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูล

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 1.41$) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 1.41$) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนผลและประเมินการดำเนินงานได้ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 1.41$) และคณะกรรมการการนิเทศจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมนิเทศ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 1.41$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ 4.00 คณะกรรมการการนิเทศมีการทดลอง สื่อและเครื่องมือเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้ ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.70$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.00 – 1.41 มีการกระจายของข้อมูลมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนผลและประเมินการดำเนินงานได้ ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.63$) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.58$) เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.62$) คณะกรรมการการนิเทศสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.68$) คณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.75$) คณะกรรมการการนิเทศจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมนิเทศ ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.87$) คณะกรรมการการนิเทศประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.64$) คณะกรรมการการนิเทศมีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้ ($\mu = 3.95$, $\sigma = 0.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.58 – 0.87 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. คณะกรรมการการนิเทศ มีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ	4.50	0.70	มากที่สุด	4.46	0.50	มาก	4.46	0.50	มาก
2. คณะกรรมการการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.50	0.70	มากที่สุด	4.54	0.60	มากที่สุด	4.54	0.59	มากที่สุด
3. คณะกรรมการการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม	4.50	0.70	มากที่สุด	4.54	0.60	มากที่สุด	4.54	0.59	มากที่สุด
4. คณะกรรมการการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.53	มากที่สุด	4.68	0.52	มากที่สุด
5. คณะกรรมการการนิเทศ มีการสะท้อนผลการนิเทศ หลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียนและสรุปผลการนิเทศ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.56	0.55	มากที่สุด	4.59	0.54	มากที่สุด
6. ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.59	0.54	มากที่สุด	4.61	0.54	มากที่สุด
7. คณะกรรมการการนิเทศ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่าง ๆ เช่น กลุ่มเครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่	4.50	0.70	มากที่สุด	4.13	0.73	มาก	4.15	0.72	มาก
รวม	4.71	0.40	มากที่สุด	4.49	0.47	มาก	4.50	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.52$) ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.54$) คณะกรรมการการนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.54$) คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้ ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.59$) และคณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.59$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันคือ 4.54 ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการการนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.50$) คณะกรรมการการนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่าง ๆ เช่น กลุ่มเครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่ ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.72$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.72 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านคาริทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) คณะกรรมการการนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) และผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันคือ 5.00 รองลงมาคือ คณะกรรมการการนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) และคณะกรรมการการนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่าง ๆ

เช่น กลุ่มเครือข่ายหรือระดับเขตพื้นที่ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับคือ 4.50 เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.00 – 0.70 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.53$) ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.54$) คณะกรรมการนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.55$) คณะกรรมการนิเทศปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.60$) และคณะกรรมการนิเทศปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.60$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับคือ 4.54 ตามลำดับ และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.50$) คณะกรรมการนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่าง ๆ เช่น กลุ่มเครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่ ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.73$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.73 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควิวทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสราขบุรี ด้านการประเมินผลและรายงานผล

ด้านการประเมินผล และรายงานผล	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. คณะกรรมการการนิเทศ มีการประเมินความก้าวหน้า ในการดำเนินงานนิเทศภายใน	4.50	0.70	มากที่สุด	4.44	0.71	มาก	4.44	0.70	มาก
2. คณะกรรมการการนิเทศ มีการนำผลการประเมิน ความก้าวหน้าไปปรับปรุง การนิเทศภายใน	4.50	0.70	มากที่สุด	4.49	0.60	มาก	4.49	0.59	มาก
3. เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ในแต่ละปี คณะกรรมการ การนิเทศมีการประเมินผล การนิเทศภายในโรงเรียน	4.50	0.70	มากที่สุด	4.46	0.68	มาก	4.46	0.67	มาก
4. คณะกรรมการการนิเทศ จัดทำรายงานผลการนิเทศ ภายในโรงเรียน	4.50	0.70	มากที่สุด	4.56	0.55	มากที่สุด	4.56	0.55	มากที่สุด
5. คณะกรรมการการนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็น แบบอย่างในการปฏิบัติ ที่ดี (Best Practice) และ มอบรางวัล	3.50	0.70	มาก	3.72	0.88	มาก	3.71	0.87	มาก
6. คณะกรรมการการนิเทศ มีการจัดเวทีการเผยแพร่ ผลการดำเนินงานที่เป็น แบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ การนิเทศ	3.50	0.70	มาก	3.79	0.92	มาก	3.78	0.90	มาก

ด้านการประเมินผล และรายงานผล	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
7. คณะกรรมการการนิเทศ มีการเผยแพร่ผลการ ดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทราบ	4.00	0.00	มาก	4.26	0.71	มาก	4.24	0.69	มาก
8. คณะกรรมการการนิเทศ มีการนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายใน โรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป	4.50	0.70	มากที่สุด	4.46	0.68	มาก	4.46	0.67	มาก
รวม	4.18	0.61	มาก	4.27	0.55	มาก	4.26	0.55	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ข้อ คือ คณะกรรมการการนิเทศจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.55$) และอยู่ในระดับมากจำนวน 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการการนิเทศมีการนำผลการประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายใน ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.59$) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปีคณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.67$) และคณะกรรมการการนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.67$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันคือ 4.46 รองลงมา คณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการการนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.69$) คณะกรรมการการนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการนิเทศ ($\mu = 3.78$, $\sigma = 0.90$) คณะกรรมการ

การนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.87$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.90 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการนิเทศมีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการนิเทศมีการนำผลการประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายใน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปีคณะกรรมการนิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการนิเทศจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) และคณะกรรมการนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.70$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากัน คือ 4.50 และอยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.00$) คณะกรรมการนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.70$) คณะกรรมการนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการณ์นิเทศ ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.70$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากัน คือ 3.50 เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.00 – 0.70 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ

มากที่สุดจำนวน 1 ข้อ คือ คณะกรรมการการนิเทศจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.55$) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คณะกรรมการการนิเทศมีการนำผลการประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายใน ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.60$) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปีคณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.68$) และคณะกรรมการการนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.68$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากัน คือ 4.46 รองลงมา คณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.71$) คณะกรรมการการนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.71$) คณะกรรมการการนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป ($\mu = 3.79$, $\sigma = 0.92$) คณะกรรมการการนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.88$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.92 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ตอนที่ 3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ซึ่งได้แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นรายด้าน ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีแนวทางในการพัฒนา คือ สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เกิดการรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ โดยการจัดประชุมครูและบุคลากรของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทุกคน มีส่วนร่วมในการสะท้อนสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และแสดงความคิดเห็นพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา ที่พบเจอซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้ทราบปัญหาจริงที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน และให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน รวบรวมปัญหาดังกล่าว จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนวทางในการพัฒนา คือ สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เข้าใจถึงขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน และจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบโดยกำหนดประเด็นหัวข้อ ระยะเวลาในการนิเทศอย่างชัดเจน และดำเนินการนิเทศตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ มีแนวทางในการพัฒนา คือ สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน สร้างเครื่องมือการนิเทศให้สอดคล้องและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานได้หลากหลาย และสามารถตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของครูได้ และที่สำคัญต้องมีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือนิเทศ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติจริง

4. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีแนวทางในการพัฒนา คือ สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงงบประมาณของโรงเรียน กำหนดให้มีการนิเทศภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง จากเดิมภาคเรียนละ 1 ครั้ง ดำเนินการประชุมครูและบุคลากร เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ชี้แจงให้ครูเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการนิเทศภายใน และอธิบายถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการนิเทศภายใน เพื่อให้คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และผู้นิเทศควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศสามารถสอบถามหรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศได้

5. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการประเมินผลและรายงานผล มีแนวทางในการพัฒนา คือ ให้ครูและบุคลากรประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการทำงานของคณะกรรมการนิเทศและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงานนิเทศภายในที่ผ่านมาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จัดทำรายงานการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ประชุมครูและบุคลากรเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

จากแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นรายด้านที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ได้เป็น 8 แนวทางดังนี้ 1) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ 2) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) กำหนดให้จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เข้าใจถึงขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน

4) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อ และเครื่องมือเทศต่าง ๆ 5) กำหนดให้มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อ และเครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศ ไปใช้ปฏิบัติการนิเทศ 6) กำหนดให้มีการนิเทศภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 7) ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงานนิเทศภายในที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 8) ประชุมครูและบุคลากรเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ในการวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เฉพาะการดำเนินการในระดับโรงเรียน ตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นขอบเขตของการวิจัย โดยประชากรที่ศึกษาคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 41 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 41 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice) ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น .974 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ความถี่ (frequency: f) ร้อยละ (percentage: %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร สรุปลงการวิจัยได้ดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 4) ด้านการประเมินผลและรายงานผล 5) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 1) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ 2) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) กำหนดให้จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจถึงขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือเทศต่าง ๆ 5) กำหนดให้มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติการนิเทศ 6) กำหนดให้มีการนิเทศภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 7) ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงานนิเทศภายในที่ผ่านมาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 8) ประชุมครูและบุคลากรเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี โดยภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน มีการดำเนินการนิเทศภายในภาคเรียนละ 1 ครั้ง จึงทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาทางด้านการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และกระบวนการการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านควาวิทยานั้น ดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นลำดับขั้นตอน ในการวางแผนการนิเทศภายในนั้นมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการ เพื่อกำหนดกิจกรรมและแนวทางการปฏิบัติงานนิเทศและวางแผนการนิเทศ ในการปฏิบัติการนิเทศนั้นมีการเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ โดยมีการประชุมคณะกรรมการนิเทศ เพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือ การบันทึกผลการประเมินผลและการสรุปผลการนิเทศ ในขณะที่ปฏิบัติการนิเทศนั้นผู้นิเทศมีการให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นครูให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ติดตามสอบถาม ด้วยความเป็นมิตร แสดงความเห็นอกเห็นใจและแสดงความจริงใจ รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ นำปัญหาและความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุนต่อไป และการประเมินผลการนิเทศ ก็มีการตรวจสอบความสำเร็จของการนิเทศกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และนำผลที่ได้ไปวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสงัด อุทรานันท์ ที่ได้เสนอกระบวนการนิเทศสำหรับการศึกษา ในสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDRE” ดังนี้ 1) การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็น ที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น 2) ให้ความรู้ ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนการให้ความรู้ความเข้าใจ ถึงสิ่งที่จะดำเนินการ

ว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และ จะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมามีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครึ่งสำหรับเริ่มการนิเทศ ที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผลหรือ ได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

3) การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงาน ของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุน การนิเทศ (ผู้บริหาร) 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรง ของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กันขณะที่ผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้น แล้วก็ได้ 5) การประเมินผลผลิตกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating - E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศ ทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินงานผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผล การนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควร จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการเรียนรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้ง สำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่น่าพอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานใหม่ทั้งหมด สำหรับกรณีที่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผล ควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์ หาจุดที่ควรพัฒนาใหม่ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของซุมส์คัตต์ อินทร์รักษ์ ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการ นิเทศภายในโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ภายใต้การนำของผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จนบุคลากรทุกฝ่ายสามารถนำตนเองในการปฏิบัติงาน ได้และก่อให้เกิดผลขั้นสุดท้ายคือการศึกษาของผู้เรียนก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายใน โรงเรียนจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรงที่ต้องรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบายของโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้แนวคิดว่าการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ ที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพ ของโรงเรียนว่าโรงเรียนสามารถบริหารจัดการภายในโรงเรียนจนถึงเป้าหมายสุดท้าย คือ คุณภาพ ผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งโรงเรียนและบุคลากร

ในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุศิษฐ์ นากแก้ว ได้ศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การการศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา ยุคติชาติ ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนารี ศรีเพชร ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิพัฒน์ รัตอน ได้ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในวิถีนวัตกรรมของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการนิเทศภายในวิถีนวัตกรรมของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ลุ่มน้ำป่าว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นรายด้าน พบว่า 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา มีการปฏิบัติการนิเทศภายในทุกภาคเรียน และคณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน ปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียนให้ผู้รับการนิเทศทราบ ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ผู้นิเทศยังมีการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ครูมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ด้วยการติดตามสอบถามด้วยความเป็นมิตร แสดงความเห็นอกเห็นใจและแสดงความจริงใจในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ให้การยกย่อง

ชมเชยครูที่มีพัฒนาการที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของกรองทอง จิระเดชากุล ที่กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนและกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนและบุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหาร 2) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ของโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการวางแผน การนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบ้านคาวีวิทยามีการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการ มาจัดลำดับความสำคัญ กำหนดประเด็นที่ต้องการพัฒนา และร่วมกันกำหนด แนวทางพัฒนาที่หลากหลายโดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการจัดทำ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ผู้บริหารและครูมีการประชุม เตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน คณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศ ภายในโรงเรียนอันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน และผลที่คาดว่าจะได้รับ และยังกำหนดประเด็นหัวข้อ ในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน กำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับ การแก้ปัญหาและการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการนิเทศภายในโรงเรียนที่เซอร์จิโอแวนนี และ สตาเรท (Sergiovanni and Starratt) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดี ต้องมีการวางแผน มีการประสานความร่วมมือและจัดกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัชชีย ยูคติชาติ ที่ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก 3) การดำเนินการนิเทศ ภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา มีการสำรวจปัญหาและ ความต้องการต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยการ การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในกระบวนการวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWOT ANALYSIS) เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาขององค์กร เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี นอกจากนี้โรงเรียนบ้านควายยังมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น หลักสูตรของโรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และยังมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ประเมินและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการประชุมเชิงปฏิบัติการของฝ่ายแผนงานในทุก ๆ ภาคเรียน เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ เช่น สภาพบริบทของโรงเรียน ข้อมูลครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มาศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการนิเทศของวัชรา เล่าเรียนดี ที่กล่าวว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นจะต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อเลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงพัฒนา และนำเสนอโครงการเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบและอนุมัติให้ดำเนินการ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกำชัย ยุกติชาติ ที่ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการอยู่ในระดับมาก 4) การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศนั้นดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ มีการติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการนิเทศหลังจากการนิเทศเสร็จสิ้นว่าได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการการนิเทศภายในหรือไม่ และเมื่อปฏิบัติตามคำแนะนำแล้วผลเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนรายงานต่อผู้บริหาร มีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน และนำผลการประเมินความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ครูผู้สอนทราบ ซึ่งสอดคล้อง

กับผลวิจัยของอนุศิษฐ์ นากแก้ว ได้ศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การการศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การการศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงานผลอยู่ระดับมาก 5) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศมีความรู้และความเชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชาที่จะนิเทศเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างเครื่องมือ เลือกวิธีการนิเทศ หรือเทคนิคการนิเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาในการนิเทศ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 เช่น สื่อสังคมออนไลน์ หรือการประชุม ทางไกล มาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศที่สร้างขึ้นนั้นเป็นแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน ถึงแม้ว่าการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ จะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ยังมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา คือ การทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ เนื่องจากคณะกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา อาจจะไม่ได้ออกไปทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศก่อนนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการนิเทศภายในของโรงเรียน ได้ให้แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศว่า ต้องมีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือนิเทศ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมิพัฒน์ รัตอนันต์ ได้ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในวิถีใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการนิเทศภายในวิถีใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

เป็นพหุแนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีแนวทางดังนี้ 1) สนับสนุน ส่งเสริมให้ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ 2) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอานโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) กำหนดให้จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เข้าใจถึง ขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือเทศต่าง ๆ 5) กำหนดให้มีการทดลองใช้สื่อและ เครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติการนิเทศ 6) กำหนดให้มีการนิเทศภายในอย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง 7) ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงาน นิเทศภายในที่ผ่านมาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 8) ประชุมครูและบุคลากร เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป ทั้งนี้หากโรงเรียนบ้านควายวิทยา ดำเนินการนิเทศภายในตามแนวทาง ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์มา ก็อาจจะสามารถทำให้ผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านควายวิทยา มีการพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณุ หนูทอง ที่ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 มีแนวทางดังนี้ 1) ควรกำหนด เกณฑ์การปฏิบัติงานและนำผลการประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 2) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา 3) ควรนำทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศศึกษามารประยุกต์ใช้ 4) ควรมีการสำรวจความต้องการของครูเพื่อวางแผนการดำเนินงาน 5) ควรเปิดโอกาสให้ทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางการแก้ปัญหา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกำชัย ยุกติชาติ ที่ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแก ประชาชนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนุทิศ มีแนวทางดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล รายงาน การพัฒนาตนเอง และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสาร

ธุรกิจชั้นเรียน วิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนและควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครูเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา 5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ถึงแม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนและส่งเสริมด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศให้มีการพัฒนาขึ้นมากกว่าเดิมเป็นอันดับแรกก่อนด้านอื่น ๆ

โดยการกำหนดให้คณะกรรมการการนิเทศสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ และมีการทดลองใช้เครื่องมือการนิเทศกับครูกลุ่มตัวอย่าง นำผลการทดลองใช้เครื่องมือการนิเทศมาใช้ในการพัฒนาจุดบกพร่องของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

2. ควรมีการประสานความร่วมมือในกับโรงเรียนอื่น ๆ ในระดับกลุ่มเดียวกันหรือเขตพื้นที่เดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขามาร่วมนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน

3. ผู้บริหารควรมีนโยบายกำหนดให้คณะกรรมการการนิเทศมีการคัดเลือกครูผู้สอนที่มีผลการนิเทศดีเด่นในแต่ละภาคเรียน รับเกียรติบัตรหรือรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และควรเผยแพร่ผลงานให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

2. ควรศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

3. ควรศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรองทอง จิตรเดชากุล. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: ธาธาอักษร, 2556.
- กำชัย ยุกดิชาติ. "การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2." สารนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564.
- คณะกรรมการคุรุสภา. **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2557.
- จริยา ศรีชนะ. "การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2563.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วิพรินทร์, 2561.
- จันทราณี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค พ้อยท์, 2557.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2 นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และธรรมย์ธรรมา ญัฐธัญอุตริจ. "การวิจัยและพัฒนาแบบจำลองกระบวนการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาที่คัดสรรเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการนิเทศการศึกษาในทศวรรษใหม่." วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ 10, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 17-18.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2556.
- ปิยะนารถ บุญมีพิพิธ. **การนิเทศการศึกษา**. ราชบุรี: โรงพิมพ์ศรีอักษร, 2557.
- "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542." **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 28.

- พิชญ์พิริยะ กรุณา. "แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร." **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม** 15, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): 45-62.
- พุทธชาติ แสนอุบล. "สภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. **การจัดและบริหารงานวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557.
- ภูมิพัฒน์ รัตอัน. "แนวทางการนิเทศภายในวิถีใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี." **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 10, 37 (ตุลาคม - ธันวาคม 2564): 253-262.
- "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย." **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560): 14.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การนิเทศการศึกษา**. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา, 2557.
- วนิดา ฉัตรวิราคม. **การนิเทศและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557.
- โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา. "รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Sar) ปีการศึกษา 2564." 30 เมษายน 2565.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. **การนิเทศการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 9 นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- เวียงชัย แสงทอง และคณะ. "การนิเทศภายในสถานศึกษายุคใหม่ : นิเทศอย่างไรในยุคนิวนอร์มอล." **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ** 17, 8 ((มกราคม - เมษายน 2565): 128-129.
- สังข์ อุทรานันท์. **การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม, 2537.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2560.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.

- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- สุทธนู ศรีไสย์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2556.
- สุนารี ศรีพีเชอร์. "แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรังค์ภู่ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28." **วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์** 4, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2564): 57-68.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้
ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์,
2562.
- อนุสร หงษ์ขุนทด. **แนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 29 กรกฎาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://krukob.com/web/s-9/>
- อนุศิษฐ์ นากแก้ว. "การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาลพบุรี เขต 2." **การบริหารนิเทศบุคคลและ
นวัตกรรมท้องถิ่น** 7, 8 (2564): 85-96.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. **การนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2556.

ภาษาอังกฤษ

- Adu, Emmanuel O., Gbadegesin M. Akinloye, and Olabisi F. Olaoye. "Internal and External School Supervision: Issues, Challenges and Way Forward." **International Journal of Educational Sciences** 7, 2 (2014): 269-278.
- Berhane, Assefa Ekyaw. "The Practices and Challenges of Instructional Supervision in Asossa Zone Primary Schools." Jimma University, 2014.
- Briggs , Thomas H., and Joseph Justman. **Improving Instruction through Supervision: A Revision of Improving Instruction.** New York: Literary Licensing, 2012.
- Glickman, Carl D., Stephen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon. **Supervision and Instruction Leadership : A Developmental Approach.** 10 ed. New York: Pearson, 2018.
- Harris, Ben M. **Supervisory Behavior in Education.** 3 ed. New jersey: Prentice-Hall, 1985.
- Likert, Rensis. **New Pattern of Management.** New York: McGraw-Hill, 1992.
- Lunenburg, Fred C., and Allen C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices.** 6 ed. Belmont CA: Wadsworth Cengage Learning, 2012.
- Nazare, M. D., and C. T. Coimbra. "Supervision and Evaluation: Teachers' Perspectives." **Humanities and Social Science Journal** 3, 5 (2013): 65-71.
- Zachriah, Wanzare "Instructional Supervision in Public Secondary School in Kenya." **Educational Management Administration & Leadership Journal** 40, 2 (March 2012): 188-192.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8612.2/523

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

16 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นายอนุพงษ์ ตาบสกุล รหัสประจำตัว 630620086 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

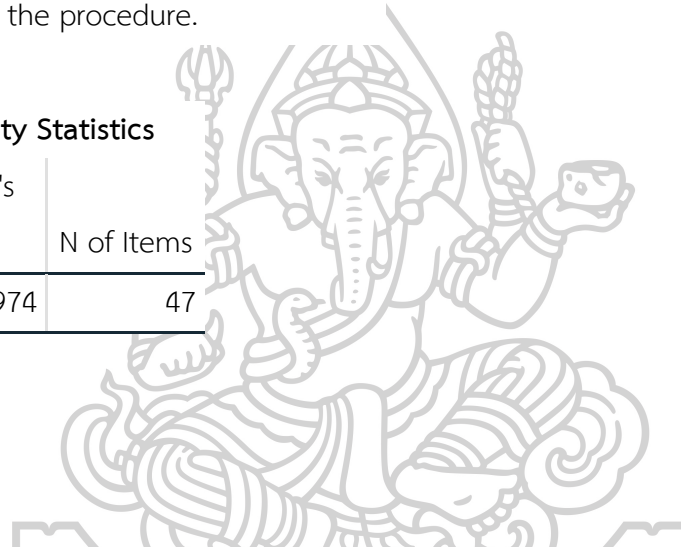
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.974	47

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X1.1	294.03	449.344	.310	.974
X1.2	294.10	444.852	.431	.974
X1.3	294.03	446.861	.377	.974
X1.4	294.20	435.890	.795	.973
X1.5	294.03	445.206	.475	.974
X1.6	294.30	432.769	.727	.974
X1.7	294.27	435.030	.713	.974

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X1.8	294.23	438.254	.595	.974
X1.9	294.17	440.489	.600	.974
X1.10	294.23	438.323	.592	.974
X1.11	294.13	446.395	.333	.974
X1.12	294.20	445.959	.328	.974
X1.13	294.23	446.461	.296	.974
X1.14	294.03	455.895	-.195	.975
X1.15	294.00	454.552	-.108	.975
X2.1	294.17	443.040	.564	.974
X2.2	294.10	444.576	.546	.974
X2.3	294.10	443.472	.616	.974
X2.4	294.10	445.886	.463	.974
X2.5	294.20	437.614	.714	.974
X2.6	294.27	435.995	.674	.974
X2.7	294.20	439.062	.646	.974
X2.8	294.27	433.651	.703	.974
X2.9	294.10	443.955	.585	.974
X3.1	294.17	438.282	.832	.973
X3.2	294.07	446.961	.435	.974
X3.3	294.37	438.378	.619	.974
X3.4	294.30	440.907	.524	.974
X3.5	294.30	433.459	.766	.973
X3.6	294.40	436.317	.704	.974
X3.7	294.50	426.466	.880	.973
X3.8	294.40	433.421	.750	.973

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X4.1	294.37	436.723	.624	.974
X4.2	294.47	433.913	.730	.974
X4.3	294.37	431.482	.829	.973
X4.4	294.27	436.892	.711	.974
X4.5	294.30	435.872	.743	.973
X4.6	294.33	438.368	.711	.974
X4.7	294.37	433.482	.751	.973
X5.1	294.47	430.671	.734	.974
X5.2	294.37	434.102	.726	.974
X5.3	294.37	434.102	.726	.974
X5.4	294.47	433.430	.689	.974
X5.5	294.40	435.283	.622	.974
X5.6	294.20	445.821	.391	.974
X5.7	294.27	439.168	.610	.974
X5.8	294.20	446.097	.376	.974

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8612.2/537

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

23 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านควายวิทยา

ด้วย นายอนุพงษ์ ตาบสกุล รหัสประจำตัว 630620086 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนรองผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูภายในโรงเรียนทุกท่าน เพื่อประกอบการทำวิจัย ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดกรุณาแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)
รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

.....

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
สำหรับการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ซึ่งข้อมูลที่ได้จาก
ความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่า
จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือโรงเรียนของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์
ในภาพรวม จึงขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน จำนวน 52 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน จำนวน 47 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายอนุพงษ์ ตาบสกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	() 01
2	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	() 02
3	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	() 03
4	ตำแหน่งปัจจุบัน 4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4.2 ครูผู้สอน ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	() 04
5	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 21-25 ปี ☐ 26 ปีขึ้นไป	() 05

ตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- ระดับ 5 หมายถึง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ มาก
 ระดับ 3 หมายถึง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ							
1	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้น ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น						() 06
2	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน						() 07
3	โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง						() 08
4	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง						() 09
5	ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)						() 10
6	ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน						() 11
7	นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น						() 12
8	ครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนานักเรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน						() 13

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
9	โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา และมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา						() 14
10	โรงเรียนมีการประเมินและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						() 15
11	โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						() 16
12	ผู้บริหารและครูมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิด เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน						() 17
13	ผู้บริหารและครูมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นที่สำคัญที่สุดก่อน						() 18
14	ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษา						() 19
15	ผู้บริหารสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการสื่อสารและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่						() 20
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ							
16	ผู้บริหารและครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น						() 21

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
17	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น						() 22
18	ผู้บริหารและครูมีการประชุมเตรียมการนิเทศเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน						() 23
19	ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม						() 24
20	คณะกรรมการการนิเทศกำหนดประเด็น/หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน						() 25
21	คณะกรรมการการนิเทศกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา						() 26
22	คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์						() 27
23	คณะกรรมการการนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line , Youtube , Facebook						() 28
24	คณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ						() 29

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
3. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ							
25	คณะกรรมการการนิเทศประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ						() 30
26	คณะกรรมการการนิเทศสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล						() 31
27	คณะกรรมการการนิเทศมีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้						() 32
28	คณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม						() 33
29	เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้						() 34
30	เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้						() 35
31	เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนผลและประเมินการดำเนินงานได้						() 36
32	คณะกรรมการการนิเทศจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมนิเทศ						() 37
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ							
33	คณะกรรมการการนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ						() 38
34	คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้						() 39
35	คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม						() 40

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
36	คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน						() 41
37	คณะกรรมการการนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ						() 42
38	ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน						() 43
39	คณะกรรมการการนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่างๆ เช่น กลุ่มเครือข่ายหรือระดับเขตพื้นที่						() 44
5. ด้านการประเมินผลและรายงานผล							
40	คณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน						() 45
41	คณะกรรมการการนิเทศมีการนำผลการประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายใน						() 46
42	เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปีคณะกรรมการการนิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน						() 47
43	คณะกรรมการการนิเทศจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน						() 48
44	คณะกรรมการการนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล						() 49
45	คณะกรรมการการนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการนิเทศ						() 50

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
46	คณะกรรมการการนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ						() 51
47	คณะกรรมการการนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป						() 52

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ในแต่ละด้านอย่างไร

1. แนวทางการพัฒนาการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการพัฒนาการวางแผนการนิเทศ

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางการพัฒนาการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ

.....

.....

.....

.....

4. แนวทางการพัฒนาด้านการปฏิบัติการนิเทศ

.....

.....

.....

.....

5. แนวทางการพัฒนาการประเมินผลและรายงานผล

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายอนุพงษ์ ตาบสกุล
วัน เดือน ปี เกิด	21 มีนาคม 2536
สถานที่เกิด	สุพรรณบุรี
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต
ที่อยู่ปัจจุบัน	151/2 ม.3 ต.กฤษณา อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี

